

Redidxhuen Xten Jesucrist Ni Bacuaa San Juan

Xtidx Dios najc te Niguui

¹ Galodoo che gusloj guira'ti, ala yu' Diidx. Luxh nani najc Diidxga yunäj Dios, luxh Diidxga najc Dios. ² Che gajd gac-cheeli guedxliuj, yunäjni Dios. ³ Xcuent laani benchee Dios guedxliuj näjza guira'ti ni yu' lojni. Guiraa recos ni yu' di gacdi niu'reni paru rutini. ⁴ Laani gojp yäl**na**baj**n**. Yäl**na**baj**n**ga najc bianij xten rebej**n**. ⁵ Luxh bianijga rdimbicha' nez lo yäl**cä**jy, niluxh yäl**cä**jyga di najcdi nusuiinini.

⁶ Guyu' te niguui birilaj Juan, ni baxha**l** Dios. ⁷ Laani biäd**ni** te basule'ni diidx. Biäd**sule**'ni diidx xcuent bianij te nililajz guiraa rebej**n** diidx xcuent bianij. ⁸ Laani dini gac bianij, laani biäd**sule**'ni diidx xcuent bianij. ⁹ Laa bianijpacga ni rusanij lastoo guiraa rebej**n**, luxh **na**j abiäd**ni** lo guedxliujre.

¹⁰ Nani najc Diidxga guyu' lo guedxliujre, xcuent laazani gac-chee guedxliujre, luxh di rebe**n** guedxliujre nililajz chu najni najcni. ¹¹ Biäd**ni** loj rexpe**n** Israel, niluxh rexpej**n**ni direni nicä**jb** niu'ni lojreni. ¹² Dxej**c** loj guiraa reni cuä**jb** guyu'ni lojreni, loj renani huililajz xtiid**xni**, loj reni'c badeed**ni** yäl**rn**ibee gacreni xi'n Dios. ¹³ Laa reni'c ni di gac si'c xi'n be**n** guedxliuj, ni goj**l** sa'csi r**lajz** te biniet chu xi'nni, dee najcpacreni Xi'n Dios sa'csi sudeed**ni** yäl**na**baj**n** par tejpas lojreni.

14 Diidxga gujc te ben guedxliuj. Guläjzni lo guedxliujre, bahuilojzanu xcälrdimbicha'ni, si'c yälrdimbicha' xten xingan xteb xtadni, laani najcpacni nani sanälajz nuurnu, nani rnii didxlii loonu. 15 Juan gunii xcuent Jesús. Guredxa'ni, räjpni:

—Laa dee ni rniä, nani siääd detzä sajcruni loä, sa'csi laani ganidni nabajñni loä.

16 Sa'csi guiraanu cua'nu xcälñasacduxhni, yälracnäjä detz yälracnäjä. 17 Leii xten Dios biädnä toMoisés, niluxh yälracnäjä näjza redidxlii biädnä Jesucrist. 18 Rut chu tejdi abahuii lo Dios, xinxtebni ni yunäjpac Dios, laani basule'ni diidx xcuent Dios loonu.

*Juan ni rutiobnis gunii chuni'c najc Jesucrist
(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)*

19 Dee najc diidx nani gunii Juan ni rutiobnis che baxhañ rexpejn Israel rebixhojz näjza rexpejn guidoo ni laa levitas, biriireni guedx Jerusalén te sanabdiidxreni lo Juan, räjpreni lojni:

—¿Luj chu najclu?

20 Dxejcti bicäjpni lojreni, xhet bacua'tzdini lojreni, räjpni:

—Et narädi nacä Crist ni jiaäd.

21 Dxejcti gunabdiidxreni lojni, räjpreni:

—¿Chuxhni'c najclu? ¿La lujni najc Elías?

Räjpni:

—Dina gacäni.

Räjpreni:

—¿La najclu te dade' ni gunii xtidx Dios ni cabääznu jiaäd?

Dxejc räjpni:

—Dina gacäni.

²² Räjpreni:

—¿Chuxhni'c najclu? Te chonänu diidx loj reni baxhal nuure. ¿Xhi rniilu, chuxhni'c najclu?

²³ Räj Juan:

—Narä nacä nani rbedxa' nez lo reyubijdz si'c ni gunii Isaías, ni gunii xtidx Dios scree: “Colyensa'c xnezyuj Dad.”

²⁴ Rebejn ni baxhal redee najc reni rniireni “farisee”. ²⁵ Dxejc gunabdiidxreni stee, räjpreni lo Juan:

—¿Xhicuent rutiobnislü palga dilu gac Crist ni jiäd niclaza Elías niclaza stee niguii ni rniü xtidx Dios ni cabäaznu jiäd, ä?

²⁶ Dxejcti räj Juan lojreni:

—Narä rutiobnisä con nis, niluxh galäiitu yu' tej nani ditu gumbee. ²⁷ Laa dee ni siäd detzä niluxh di nungäj̄l nicla surloä cuää xcura'chni, sa'csi sajcruni loä.

²⁸ Guiraa recosre gujc stelaad cadro laa Betábara, ni ria'n stelaad ro' gueu Jordán cadro cagutiobnis Juan.

Jesús najc Xile' xten Dios

²⁹ Che bara yääl, bahuü Juan siäd Jesús lojni. Dxejc räjpreni:

—¡Colhuü! Aree Xile' xten Dios nani rudzucaj xtoj̄l reben guedxliuj. ³⁰ Lagajc xcuent dee ni rniä cheni guniä lojtu: “Detzä siäd te niguii ni sajcruni loä, sa'csi ganidli narä agac nabaj̄nni.” ³¹ Luxh dina niembeäni, per biädtiobnisä con nis te guluiä lo rexpejn Israel chu najcni.

³² Guniiza Juan stee diidx xcuentni, räjpreni:

—Narä bahuiä biäjt Sprit Dxiän xten Dios xhaguibaa si'c te palom guzudxini yejcní. ³³ Dina niembeäni, per nani baxhał narä gutiobnisä con nis, laani najni loä: “Cheni filu jiäjt Sprit Dxiän xten Dios xhaguibaa si'c te palom, sudxini yejc te bejn, laanini najc ni gutiobnis con Sprit Dxiän xten Dios.” ³⁴ Narä abahuiä lojni, ni'cni rniliä: “Dee ni najc Xi'n Dios.”

Reni gujc xpejn Jesús ganiddoo

³⁵ Che bara stee yääl, sugasac Juan ro'c, suganäjni tio'p rexpejnni. ³⁶ Bahuiini lo Jesús che sasajni, dxejc gunii Juan, räjpni:

—¡Colhuii! ¡Laa dee ni najc Xiil xten Dios!

³⁷ Biejn diajg guiro'p rexpejn pac Juan diidxga, dxejc sanajlreni Jesús. ³⁸ Che gubiré Jesús bahuiini siädnajlreni, dxejc räjpni:

—¿Xhi caguilltu?

Räjp rebejn ga:

—Mastr, ¿caro rbäjzlu?

³⁹ Badzu' Jesús diidxre, räjpni:

—Coltaa, te fiitu.

Dxejcti huijreni te bahuiireni caro rbäjzni ro'c. Biannäjrenini ro'c sa'csi agojl si'cti rcatajp gudxej.

⁴⁰ Tej reni biejn diajgni xtidx Juan laa Andrés, bejtz Simón Pedr dxejc huinäjlni Jesús.

⁴¹ Ganiddoo huitiilni bejtzni, dxejc räjpni lojni:

—Abidxälnu Mesías nani sälojza Crist ni cabääznu jiääd.

⁴² Sas huinänini loj Jesús. Che bahuii Jesús lojni, räjpni:

—Luj najclu Simón xi'n Jonás; sirilajlu Cefas nani sälojza Pedr.

Gurejdx Jesús Felipe näjza Natanael

⁴³ Bara yäälga rlajz Jesús chää nez Galilee. Dxejç bidxaagni Felipe, räjpni lojni:

—Gudanajl narä.

⁴⁴ Felipe siääd guedx Betsaida, guedxro ni najza lajdx Andrés näjza Pedr. ⁴⁵ Felipe bidxaag Natanael räjpni lojni:

—Abidxälnu bejn nani bacuaa toMoisés xcuentni lo reguijtz xten leii agujc xchej, nani bazä'tza reniguii ni gunii xtidx Dios, Jesús xi'n José ni siääd Nazare't.

⁴⁶ Räjp Natanael:

—¿La sajc guirii te beḅsa'c guedx Nazare't, ä?

Räjp Felipe lojni:

—Gudaa, te fiilu.

⁴⁷ Che bahuii Jesús siääd Natanael nez lojni, räjpni:

—Colhuii te beḅ Israelpac nani dipacni gusguee.

⁴⁸ Räjp Natanael:

—¿Xho numbeelu narä?

Badzu' Jesús diidxre lojni räjpni:

—Che gajd Felipe cueedx luj, che suga'lilu ni' te yagiigw, bahuiä lojlu.

⁴⁹ Badzu' Natanael diidxre, räjpni:

—Mastr, luj najc Xi'n Dios, luj najc Reii xten rexpenḅ Israel.

⁵⁰ Räjp Jesús lojni:

—Sa'csi rniä lojlu, “bahuiä suga'lu ni' yagiigw”, ¿ni'c rililajzlu, ä? Xhidajl cosroru suhuiilu.

⁵¹ Dxejcti räjpzani:

—Rniliäpac lojtu, suhuiitu guixal xhaguibaa, näjza rä'p riäjt rexangl Dios yejç Xi'n Dios ni gujç Niguii.

2

Te sa' ni guyu' guedx Caná xten Galilee

¹ Che gudejd chon dxej, guyu' te sa' guedx Caná xten Galilee. Ro'c guyu' xnan Jesús. ² Huijza Jesús nájza rexpejn pacni, sa'csi bidonreni cháäreni lo sa'ga. ³ Gubijdz bin. Dxejc räjp xnan Jesús lojni:

—Dirureni ga'p bin.

⁴ Dxejc badzu' Jesús diidxre räjpni:

—¿Xhicuent rniilu si'c loä, xnanä? Gajd xhorä guidzujn.

⁵ Niluxh räjp xnanni loj remos ni tre' ro'c:

—Colyejn guira'ti si'ctis ni guiniini lojtu.

⁶ Suga' xho'p guesguij nani rdxaj nis te rdiib naa rexpejn Israel te racnayareni te si'c guisa' xleii to Moisés. Neñ tejga guesguijga ru' si'cti te gayuu litr nis. ⁷ Räjp Jesús loj remos:

—Colguchaj reguesguijre nis.

Dxejcti bachadoo rebejn gani. ⁸ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Colca' che'n ni naj te colchanäni lo nani cahuii cayajc sa're.

Dxejc huinä remosga che'n bin lojni. ⁹ Che gu' dade'ga che'n nis ni gubixhloj bin (luxh dini gan caro siädni, remostis ni gulä'p nis, ni'ctis najn). Dxejcti gurejdx dade'ga bi'n. ¹⁰ Dxejcti räjpni:

—Guiraa rebejn rudeedreni binsa'c räxгаа rebejn, dxejcti che agudxaj xque'reni, rudeedreni bin nani di xcuent, niluxh luj gulucheelu binsa'cre najli.

¹¹ Seenre najc ganiddoo ni gusloj bejn Jesús; bejnnini neñ guedx Caná xten Galilee. Seenga

bazäbdiidx yälrnibee xtenni luxh ni'cni huililajz rexpejn̄pacni xtiidxni.

¹² Che gudejd sa'ga, huijni guedx Capernaum con xnanni, rebejtzni näjza rexpejn̄pacni. Ro'c bia'nreni tio'p-chon̄ dxej.

Basia Jesucrist guidoro

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Sa'csi abidzũgajxh lanij pascw xten rexpejn̄ Israel cheni rnalajzreni guxhijn̄ ni gudejd guixhajg xten yälgujt nen̄ Egipto, ni'c sää Jesús guedx Jerusalén. ¹⁴ Nen̄ guidoro bidxäl̄ni xhidajl bejn̄ nani ruto' gon, xiil, palom näjza reni sobga' caguchaa melzijt. ¹⁵ Dxejc bejn̄ni te chico't con gaii duu, gulääni regon con rexiil nen̄ guidoo. Batie'chni xcoobr rebejn̄ nani ruchaa melzijt, barexh-xhätni rexmexreni. ¹⁶ Räjpzani loj reni caguto' repalom:

—Col̄cuää redee, na'c rujntu rolijz xtadä si'c te guii cadro rdo' guiraloj.

¹⁷ Dxejcti banajlajz rexpejn̄pacni xhi caj lo regujtz ni bacuaa redade' ni gunii xtidx Dios: “Gucnaj lazä xcuent ni runnäjreni rolijzlu.”

¹⁸ Dxejcti gunabdiidx reni najc xpejn̄ Israel lojni, räjpreni:

—¿Xhi seen guluiilu loonu naj te finu arajplu yälrnibee te abejnlu recosre?

¹⁹ Badzu' Jesús diidxre räjpreni:

—Col̄gutzujl guidoore, luxh narä nen̄ chontis dxej sunchesacäni.

²⁰ Räjpre rexpejn̄ Israel lojni:

—Tiubixho'p ijz guclaa ni guc-chee guidoore, ¿xhixh sajc gunchesacluni nen̄ chontis dxej, ä?

²¹ Niluxh laani caniini xcuent guidoo ni najc lagajc tiejxhni. ²² Ni'cni cheni gubañsacni loj rebeñgut, banajlajz rexpejn pacni rediidxre ni guniini, dxejc huililajzreni nani caj lo rexquijt z Dios nájza rediidx ni gunii Jesús.

Numbee Jesús guiraa rebejn

²³ Cheni guyu' Jesús guedx Jerusalén cadre cayajc lanij pascw, la_l ni cayajc lanijga, xhidajl rebejn huililajz xtiidxni, bahuiizareni remilagwr ni bejn_{ni}. ²⁴ Luxh di Jesús nililajz xtidx rebejn_{ga}, sa'csi arumbeeni xho najc rebejn. ²⁵ Niluxh dini niqiiin chu gäb lojni xho najc bejn, sa'csi lagajc laani anancheeni xho najc lastoo tejga bejn.

3

Jesús con Nicodem

¹ Guyu' te niguii lo rexpejn refarisee ni laa Nicodem, najcni te beñroru loj reni rnibee rexpejn Israel. ² Te guxhijñ biädxhiga'tzni nez loj Jesús, räjpni lojni:

—Mastr, nadonnu lo Dios siääd_{lu} si'c te ni ruluii, sa'csi rut rajc_{di} rujn sa' remilagwr nani rujnlu palga di Dios sunäj_{ni}.

³ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Rniliäpac lojlu, nani di gaal stehuält, di gacdi fiini xcäl_{rn}ibee Dios xhaguibaa.

⁴ Dxejcti räjp Nicodem lojni:

—¿Xho gac gaal te bejn stehuält niluxh anajcni beñgool? ¿Xhixh saj_c chusacni xque' xnanni stehuält te galsacni, ä?

⁵ Badzu' Jesús diidxre räjpni:

—Rniliäpac lojlu, nani di gaal con nis, näjza con Sprit Dxiän xten Dios, di gacdi jiu'ni lo xcäl̄rnibee Dios xhaguibaa. ⁶ Nani rajl xi'n beñ guedxliujre, ni'c najctisni beñ guedxliuj, luxh nani rajl por Sprit Dxiän xten Dios, Spritza najcni. ⁷ Na'c rdxelolju sa'csi rniä: “Nanabpac gaallu stehuält.” ⁸ Rbi' bej cadrotis rlajzni; riejn diajglu rubejni niluxh dilu gan caro siädni, dizalu gan caro sääni. Si'cza rebeñ guedxliuj direni gan xho rajl rexpeñ Dios stehuält con Sprit Dxiän xten Dios.

⁹ Badzu' Nicodem̄ diidxre, räjpni:

—¿Xho mood sajc gac recosre?

¹⁰ Räjp Jesús lojni:

—¿La najclu te mastr xten rexpeñ Israel luxh dilu gan recosre, ä? ¹¹ Rniliäpac lojlu, aguniinu xcuent recos ni nadonnu, abasule'nu recos ni abahuiloonu, niluxh la'tu ditu nililajz xtiidxnu. ¹² Palga ditu chalilajz xtiidxnu che guniinu xcuent recos guedxliuj nani rniinu: ¿Xho chalilajztu xtiidxnu palga guiniinu xcuent recos xhaguibaa?

¹³ 'Rut chutejdi ahuä'p xhaguibaa, xtebtis nani biäjt xhaguibaa, lagajc Xi'n Dios ni gujc Niguii.

¹⁴ Lagajc si'cni guläs̄jiaa toMoisés bäl̄ guuib lo yajg neñ reyubijdz, sigajcza nanab chäs̄ Xi'n Dios ni gujc Niguii jiaa; ¹⁵ te guiraa renani chalilajz xtiidxni direni nit lo Dios, sica'reni yäl̄nabajñ par tejpas.

Xho huinälajz Dios rebeñ guedxliuj

¹⁶ 'Sa'csi huinälazduxh Dios rebeñ guedxliuj, ni'cni badeedni biääd Xinxtebni lo guedxliuj, te guiraa renani chalilajz xtiidxni direni nit lo Dios, sa'csi sajpreni yäl̄nabajñ par tejpas. ¹⁷ Sa'csi di Dios

nuxhal xi'nni te gusnijtni rebejn guedxliuj, alga baxhalnini te laa rebejn neñ xtojreni xcuentni.

¹⁸ 'Nani chalilajz xtiidxni näjza chalilajz najcni chu najni najcni dini nit, luxh nani di chalilajz xtiidxni agunijtni sa'csi dini nililajz xtidx Xinxteb Dios. ¹⁹ Ni'cni dee najc yälñijtga: abiääd bianijga loj guedxliuj, biädnä Xi'n Diosni, niluxh rebejn guedxliuj bidxaglajzrureni yälñacäy cadro tre'reni, gulälazreni bianijga sa'csi xhet laadi najc xtzuunreni. ²⁰ Guiraa reni rujn dzunguijdx, rbälaz bianijga, dizareni guibig loj bianijga, didi guluiloj bianijga rextzunguijdxreni. ²¹ Luxh reni rusoob didxlii, rbigreni loj bianijga, te bianijga ruluiloj najc rextzuunreni redzunsac xten Dios.

Rnisac Juan ni rutiobnis xcuent Jesús

²² Dxejcti biääd Jesús näjza rexpejn pacni nez lo reyuj xten Judea. Ro'c guyunäjnireni, batiobnisza rexpejn pacni rebejn. ²³ Juan ni Rutiobnis cagutiobniszani bejn te lajt ni laa Enón ni tre' gajxh Salim, sa'csi ro'c yu' sijl nis. Ro'c sää rebejn lojni te cagutiobnisnireni. ²⁴ Dxejc gajdreni gusaü Juan neñ latzguiib.

²⁵ Dxejcti gusloj rexpejn Juan cayujy diidx con gail xpejn Israel xcuent yälrdiib naareni ni najc xcostumbr rexpejn Israel. ²⁶ Dxejc biäädreni lo Juan, räjpreni:

—Mastr, dade' nani guyunäjlu stelaad gueu Jordán, nani basule'lu xcuentni, adade'ga cagutiobnis, luxh guiraa rebejn asää lojni.

²⁷ Dxejc badzu' Juan diidxre, räjpni lojreni:

—Nicla tej bejn digacdi ga'p te xhi cos palga di Dios gudeedni lojni. ²⁸ Lagajc la'tu nancheetu guniä: “Dina gacä Crist ni cabäjztu jiaäd.” Guniäza: “Narä nacä nani biädnijd lojni.” ²⁹ Che rajc sa', nani sobganäj dxa'p, ni'c najc bi'n ni gac chäälni, luxh xamigw bi'n nani suga' ro'c, riejn diajgni rniini, rbalazduxhni sa'csi riejn diajgni xse' bi'n. Sigajcza abibaduxh lazä xcuentni. ³⁰ Nanab gacni laani beñroru, beñsajcru, biädla narä riajl gacä beñhuinru, ni guxiiru sajc lojni.

Nani siääd Xhaguibaa

³¹ 'Nani siääd jiaali, ni'c rnibee guirali, niluxh nani najc beñ guedxliuj ni'c rnii xcuent recos guedxliuj. Nani siääd xhaguibaa ni'c rnibee guirali. ³² Nani bahuiini, nani biejn diajgni, ni'c rusule'ni niluxh guxii rililajzreni xtiidxni. ³³ Nani rililajz diidx ni rusule'ni, bejnga ruluiloj guliipac najc xtidx Dios. ³⁴ Nani baxhaļ Dios, ni'c rnii xtidx Dios sa'csi che rudeed Dios Sprit xtenni, dini gudeed guxiini. ³⁵ Dad Dios sanälajzni xingaanni, abadeedzani guiraliiti chu ladzñaani. ³⁶ Nani rililajz xtidx xingaanni arajp yälñabajñ par tejpas, luxh ni di chalilajz xtidx xi'nni, dini fii yälñabajñ, siääd xcälrdxe'ch Dios yejcn, sujn Dios castiigwni.

4

Rdxaag Jesús te gunaa Samaria

¹ Che gucbee Jesús abiejn diajg refarisee xhidajlrū bejn sanajl Jesús luxh guxiiru sanajlreni Juan, luxh cagutiobnisreni, ² (niluxh xhet Jesúsdi cagutiobnis. Rexpejñni ni catiobnis), dxejc ³ biriini Judea gubisacni nez Galilee.

⁴ La_l ni sasajni, nanab tedni nez Samaria. ⁵ Ni'c bidzuj_nni te guedxro xten Samaria ni laa Sicar, gajxh nejz loj te la' yuj ni badeed toJacoob lo xi'nni toJosé. ⁶ Ro'c sojb te bisie ni rniireni “xpisie Jacob”. Sa'csi abadxajg Jesús siädsajni, gurejni ro bisiega. Agojl läidxej. ⁷ Bidzuj_n te gunaa siädlä'pni nis, dxejc räjp Jesús lojni:

—Baniidx che'n nis yä'ä.

⁸ Sa'csi rexpejn_npacni asääreni guejdxga sasiireni xhi gaureni.

⁹ Räjpti guna samarita_nga lo Jesús:

—¿Xho mood rniablu nis loä, luj ni najc te ben Israel luxh narä nacä gunaa samarita_n?

(Sa'csi di rexpejn_n Israel chanä sa'reni rebejn_n Samaria.) ¹⁰ Räj_p Jesús lojni:

—Paru najnlu xhini'c najc yäl_rrulaslajz xten Dios, paru numbeelu chuni'c canab nis lojlu, luj sini-ablu lojni te laani guniidxni nisnabaj_n lojlu.

¹¹ Räjpti gunaaga lojni:

—Dad, xhet ca'dilu te guiliä'plu nis, luxh bisiere najc jiätduxh. ¿Caxh chaca'lu nisnabaj_nga, ä? ¹² ¿La be_nrorulu lo toxtadgoldoonu Jacob ni basa'n bisiere cadro huä'p nis gu'ni, gu'za rexi'nni, näjza rexquidxaani, ä?

¹³ Badzu' Jesús diidxre lojni, räjpni:

—Guiraa reni rä' nis bisiere, siojlreni stehuält.

¹⁴ Luxh nani yä nis nani gudedä, diruni jiojl, sa'csi nis nani gudedä ne_n lastooni sajcn_i si'c te bisie nani rdatis nisni te gudeedni yäl_nabaj_n par tejpas.

¹⁵ Dxejcti räjp gunaaga lojni:

—Dad, baniidx nisga yä'ä, te na'cru jio_lä, te na'cruza guibi'ä jiädlä'pä nis ree.

16 Räj̄p Jesús:

—Huij, huitejdx chäälu gudanäni ree.

17 Räj̄p gunaa loj Jesús:

—Ruti chälä.

Räj̄p Jesús lojni:

—Laaca guniilu, 18 sa'csi aguyu' gaiili chäällu. Luxh nani rbäznäjlu naj dini gac chäällu; guliica najlu.

19 Che biejn diajg gunaaga si'c, räj̄pni:

—Dad, rchaloä najclu te niguii ni rnii xtidx Dios. 20 Retoxstadgoldoonu gojnreni Dios lo dajnre, luxh la'tu rniitu guedx Jerusalén najc cadro nanab ganni Dios.

21 Räj̄p Jesús lojni:

—Gunaa, huililajz xtidxä, sidzuj̄n or cheni nicla lo dajnre, niclaza guedx Jerusalén ditu chagaj̄n Dad Dios. 22 La'tu raj̄ntu Dios nani ditu gumbee, nuunu raj̄n̄nu Dios nani rumbeenu; sa'csi yälrusläa bej̄n lo dojl̄ siäd xcuent rexpej̄n Israel. 23 Niluxh sidzuj̄n or, luxh alabidzuj̄n̄ni, che reni guliipac raj̄n Dad, reni'c neñ lastooreni, lo xcäriejnreni saj̄nreni Dios. Sa'csi sa' bejnre rguuil Dad Dios te gañrenini. 24 Dios najc te Sprit. Reni raj̄n Dios nanab gañrenini neñ lastooreni, lo xcäriejnreni, guideb xtijpreni sa'csi rumbeerenini.

25 Räj̄p gunaa lojni:

—Ananä siäd Mesías ni laaza Crist. Cheni jiädni, laani susule'ni guiraliiti loonu.

26 Räj̄p Jesús lojni:

—Narä ni caniä lojlu, nacä laani.

27 Dxejc bidzuj̄n rexpej̄n̄pacni, bidxelojreni sa'csi gunii Jesús lo gunaaga, niluxh rut gunabdiidxd̄i xhi rlajz̄ni, niclaza rut

gunabdiidxdi xhini'c caninäjni gunaaga. ²⁸ Dxejcti basa'n gunaaga xtie'ni, sä'tini guedxroga. Dxejcti räjpni loj rebejn:

²⁹ — Coltaa, fiitu te niguii ni gunii loä guira'ti nani abenä. ¿La et laadi dee Crist ni cabääznu jiääd, ä?

³⁰ Dxejc birii rebejn_{guejdxga}, bidzujntireni lojni. ³¹ Reni najc rexpejn_{pacni} canabduxhreni gau Jesús, räjpreni:

— Mastr, gudajw.

³² Laani räjpni:

— Narä rapä xhi gauä nani ditu gumbee.

³³ Dxejcti räjp rexpejn_{pacni} lo sa'reni:

— ¿Xhaa yu' chu abiädnä xhi gudajwni, ä?

³⁴ Räjp Jesús:

— Yälrajw xtenä najc gunä si'cni rlanj nani baxhal narä, näj guluxä xtzuunni. ³⁵ La'tu rniitu riäädx tajp bäi te guire' cose'ch. Narä rniä colguiliäs lojtu, colfisa'c loniaa, abiquijt_z regäj_l, agoj_l guire' cose'ch. ³⁶ Nani rujn dzuun rutie' cose'ch rca'ni xcuentni, luxh ni caca'ni najc par yäl_{nabaj_n} par tejpas, te tejsi guibalaznäj nani gule'c binij näj nani batie' cose'ch. ³⁷ Sa'csi gulii najc diidx nani rni bejn, rniireni: “Tejni rbe'c binij, ste'cni rutie'ni.” ³⁸ Narä abaxhalä la'tu gutie'tu cose'ch nani ditu nibe'c; ste'ca najc nani bejn dzuun gule'cni binij, dxejc la'tu jiu'tu gutie'tu cose'ch loj xtzuunni.

³⁹ Xhidajl reben Samaria huililajz xtidx Jesús xcuent rediidx ni räjp gunaaga lojreni che räjpni: “Guniini loä guiralii nani abenä.” ⁴⁰ Ni'cni, che biääd reben guedx Samaria lojni gunabreni loj Jesús jia'nni lajdxreni. Dxejc bia'nni ro'c tio'p dxej.

⁴¹ Dxejc xhidajlrureni huililajz xtiidxni ni guniini lojpacreni. ⁴² Dxejcti räjpreni loj gunaaga:

—Dirunu chalilajz ganaxtis xcuent diidx ni guniilu loonu, sa'csi lagajc nuure abiejn diajgnu xtiidxni, ni'c nancheenu dee najcpac ni rus_laa rebejn guedxliuj loj dojl. Laani najc Crist ni cabääznu jiääd.

Basiajc Jesús xi'n te bejn ni rujn xtzuun gubier

⁴³ Che gudejd tio'p dxej, biriini guedx Samaria, huinuuni xnezyujni nez Galilee. ⁴⁴ Sa'csi lagajc Jesús gunii, räjpni: Te bejn nani rnii xtidx Dios di reben lajdxpacni chanälajz xtiidxni. ⁴⁵ Che bidzuj_nni rexyuj Galilee, reben Galilee huichaglojrenini sa'csi näj laareni huijreni lanij pascw guedx Jerusalén, ro'c bahuiireni guiraa redzuun nani bejn_ni.

⁴⁶ Gubisacni, bidzuj_nni guedx Caná xten Galilee cadro bejn_ni bidxaa nis gujcni bin. Dxejcti guyu' te dade' nani rujn xtzuun reii. Guedx Capernaum naga' te xi'nni cayacxhuu. ⁴⁷ Che biejn diajg dade'ga abirii Jesús Judea, abidzuj_nni nez Galilee, huijni lo Jesús, gunabduxhni lojni chääni te gusiaj_nni xi'nni nani naga' cuentro, ameerli guetni. ⁴⁸ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Paru ditu fii reseem, remilagwr, ditu chalilajz chuni'c nacä narä.

⁴⁹ Dade' ni rujn xtzuun reii, gunii lojni, räjpni:

—Do'o Dad, te di guet xi'nä.

⁵⁰ Räjp Jesús lojni:

—Huij. Di xi'nlu guet.

Huililajz dade'ga, sä'tini. ⁵¹ Che gubi'ni rolijzni, birii rexmosni, huichaglojni, badeedreni diidx nabajñ xi'nni.

⁵² Dxejcti gunabdiidxni:

—¿Corti gusloj cayajcni?

Räjpreni lojni:

—Naii si'cti rcatej gudxej biriini xliaa.

⁵³ Dxejcti gucbee dade'ga lagajc oṛga ni räjp Jesús lojni: “Di xi'nlu guet.” Dxejc dade'ga näjza guiraa rebejn ni yu' rolijzni huililajzreni Jesús najc ni cabäjzreni jiääd.

⁵⁴ Dee barojp seen ni bejn Jesús cheni biriini Judea, biu'ni Galilee.

5

Bejn Betesda nani naxu'n

¹ Che gujcti recosre, guyu' te lanij xten rexpejn Israel, dxejc huij Jesús guedx Jerusalén. ² Guedx Jerusalén, gajxh ro' puert ni laa xten rexiil, yu' te guipilro nis; xtidx hebreo laani Betesda. Cuä' guipilroga caj gaii cordoor. ³ Ro'c naga' xhidajl bejn racxhuu, yu' bejn ni di fii, beñcoj, näj bejn nani bixu'n tiejxhni. Cabäjzreni guiniib nisga ⁴ sa'csi gucti-guc riääd te xangl Dios rusniib nisga. Dxejc bejn nani gun gaan chachu' lo nis ganid-doo che guiniibni, riajcti lo xhitis yälguijdx ni rajcti. ⁵ Ro'c guyu' te beñ racxhuu nani agujc galbitzubixhujñ ijz cayacxhuuni. ⁶ Cheni bahuii Jesús naga'ni, badeedzani cuent lacti xchero rax-chuuni, räjpni lojni:

—¿La rlajzlu jiajclu?

⁷ —Dad —räjp beñ racxhuuga lojni—, dina gapä chu gusäl narä neñ nis cheni rniib nisre. Cheni rlazä chachu'ä lo nis, stee bejn rujn gaan narä, ganidni richu'ni lo nisga.

⁸ Räj p Jesús lojni:

—Huistie, guläs xta'lu, guzaj, huij.

⁹ Lagajc dxejc biajc bejnga, guläsni xta'ni, gusloj gusajni. Niluxh dxejga najc dxej nani rusilajz rexpejn Israel, ¹⁰ ni'c räjp rexpejn Israel lo bejn ni biajcga:

—Nadxej najc dxej ni rusilajz bejn. Di gacdi guulu xta'lu.

¹¹ Laani räjpni:

—Nani basiajc narä, laani naj loä: “Guläs xta'lu, gusaj.”

¹² Dxejc gunabdiidxreni lojni:

—¿Chuni'c naj lojlu “Guläs xta'lu, gusaj”?

¹³ Dxejcti beñ racxhuu ni biajcga dini gaan, sa'csi gunitloj Jesús, biriini ro'c lañ ni tre' xhidajl bejn lajtga. ¹⁴ Che bidxaagni Jesús stehuält neñ guidoro, räjp Jesús lojni:

—Ahuii, naj ni abiajclu, na'c gunlu dojl stehuält, didi sajclu xhi stee ni najc cuentroru.

¹⁵ Sä'ti bejnga, huiye'tzni loj rexpejn Israel laa Jesús ni basiajcn. ¹⁶ Ni'cni gusloj rexpejn Israel carinajlreni Jesús, rlazreni guiga'ni te ju'trenini, sa'csi rujnni redzuunga dxej ni rusilajzreni. ¹⁷ Luxh räjp Jesús lojreni:

—Xtadä Dios najli cayujnni dzuun, ni'cni näjza narä cayunä dzuun.

¹⁸ Ni'cni rlazru rexpejn Israel ju'tni, xhet ganaxdi sa'csi rujnni dzuun dxej ni rusilajzreni,

per näjza sa'csi räjpni Dios najc Xtradni, rniizani tebloj najcni con Dios.

Yäl̄rnibee xten Xi'n Dios

¹⁹ Badzu' Jesús diidxre räjpni lojreni:

—Rniliä, rniliäpac lojtu. Di gacdi gun Xi'n Dios dzuun xtebni, palga dini fixgaa rujn Xtradni dzuunga, sa'csi guira'tis dzuun ni rujn Xtradni, dzuunga rujnza Xi'nni sigajc rujn Xtradni. ²⁰ Sa'csi rinälajz Dad xi'nni, ruluini lo xi'nni guiraa redzuun nani rujnni, luxh dzunroruza suluini lojni gunni, te guidxelojtu. ²¹ Sigajc ni rliäs Dios rebengut, rudeedni yäl̄nabaj̄n lojreni, sigajcza sudeed xi'nni yäl̄nabaj̄n lo renani rlanjtisni. ²² Nicla Dad di gun yäl̄guxhtis, alga badeedni guiralii yäl̄guxhtis gun Xi'nni, ²³ te guiraa bejn guiliä'p xpala'n xi'nni si'cni rliä'preni xpala'n Dad. Nani di guiliä'p xpala'n Xi'nni, dizani guiliä'p xpala'n Xtradni ni baxhaḷni biädni.

²⁴ 'Rniliä, rniliäpac lojtu, nani rucudiajg xtidxä, ni chalilajzzani nani baxhaḷ narä, ni'c rajpni yäl̄nabaj̄n par tejpas; niluxh dini ted lo yäl̄guxhtis, alga abiriini lo yäl̄gujt, agudejdni lo yäl̄nabaj̄n. ²⁵ Rniliä, rniliäpac, sidzuj̄n or, luxh alabidzuj̄nni, cheni siejn diajg rebengut xse' Xi'n Dios, luxh reni riejn diajgni diidxga sibansacreni lo rebengut. ²⁶ Si'cni rajp Dad Dios yäl̄nabaj̄n lagajcsi laani, sigajcza badeedni lo Xi'nni ga'pni yäl̄nabaj̄n lagajcsi laazani. ²⁷ Badeedzani lojni yäl̄rnibee te gunni yäl̄guxhtis, sa'csi najcni Xi'n Dios ni gujc Niguui. ²⁸ Na'c rdxelojtu rediidxre, sa'csi sidzuj̄n or cheni guiraa reni yu' neḷ baa siejn diajgreni xse'ni ²⁹ siriizareni neḷ baa. Reni bejn dzunsa'c

siriireni te guibaṅsacreni loj yälṅnabaṅsa'c, niluxh reni bejn dzunguijdx, siriireni te guibaṅsacreni te tedreni lo xcälḡuxhtis Dios.

Nani ruluiloj yälṅrṅibee ni rajp Jesús

³⁰ Xhet rajcdi runä lagajcsi narä. Sigajc ni riejn diagä, sigajcza runä yälḡuxhtis. Luxh yälḡuxhtis ni runä laaca najcni sa'csi dina quilä gunä nani rlazätis, rguilätis gunä si'c ni rlanj Dad nani baxhaḷ narä. ³¹ Palga narätis rniä diidx lagajc xcuentä, xhet sajcdi diidxga. ³² Yu' stee nani rnili diidx xcuentä, luxh nancheä diidx ni rniini xcuentä sacduxhni, guliipacni. ³³ La'tu abaxhaḷtu chu huij loj Juan, huinabdiidxreni lojni “chu najc bejṅga”, niluxh badzu'ni diidx lojreni guniini diidx guliipac xcuent chu nacä. ³⁴ Narä dina jiuä diidx nani rnii rebejṅ xcuentä luxh canisacä rediidxre te laatu lo xtojḷtu. ³⁵ Juan gujc si'c te bajl ni ralguij, basanijzani. Luxh la'tu huihuiituni bibalajztu lo xpianijni balsi dxej. ³⁶ Luxh narä rapä xhi ruluilojru chu nacä lo diidx ni gunii Juan; sa'csi lagajc dzuun nani baniidx Xtadä gunä, lagajc redzuun ni runä, huenliisi ruluilojreni Xtadä Dios baxhaḷ narä. ³⁷ Xtadä ni baxhaḷ narä lojtu agunilii chu nacä. Gajdpactu jiejn diajg xse'ni, gajdzatu fi lojni. ³⁸ Dizatu ga'p xtiidxni neṅ lastootu, sa'csi di lajztu chalii xtiidx nani baxhaḷ narä. ³⁹ La'tu roḷduxhtu reguijtz xten Dios sa'csi rchalotu si'c sidxältu yälṅnabajṅ par tejpas, luxh lagajc reguijtzga rusule' chu narä. ⁴⁰ Naadditu jiaädtu loä te ga'ptu yälṅnabajṅ par tejpas.

⁴¹ 'Narä dina quilä chu bejṅ guiliä'p xpala'nä nez loä. ⁴² Luxh narä anumbeätu, ananä ditu

chanälajz Dios neñ lastootu. ⁴³ Narä biälä xcuent Xtadä, luxh ditu gucuadiajg xtidxä; paru jiaäd chu stee bejn xcuentcani, ni'c sii sucuadiajgtu xtiidxni. ⁴⁴ Xho gac chalilajztu, ni rliä'ptu xpala'n lagajc sa'tu. Ditu quiil xho gac guiliä'p Gueb Dios xpala'ntu. ⁴⁵ Di naatu pet narä ni chale'cä xquejtu lo Xtadä. ToMoisés ni chale'c xquejtu, luxh rujntu xhigab lagajc xleiini gacnä j la'tu. ⁴⁶ Paru la'tu nililajzpacktu xtidx toMoisés, dxejc niliiza lajztu xtidxä sa'csi xcuentä bacuaa toMoisés lo reguijtz. ⁴⁷ Palga ditu chalilajz nani bacuaani lo reguijtz, ¿xho chalilajztu rediidx nani caniä lojtu, ä?

6

Bayaan Jesús gaii miñ niguii

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ Che gulujx gujc recosre, dxejc sää Jesús ste-laad nezro' nisdoo xten Galilee, nani rniizareni nisdoo xten Tiberias. ² Sanajl xhidajl bejn ni sa'csi rhuiireni remilagwr ni rujni lo rebenracxhuu. ³ Dxejcti huä'p Jesús yejc te dajn, ro'c gurenäjni rexpejn pacni. ⁴ Niluxh ameer gac lanij pascw xten rexpejn Israel, cheni rudeedreni xquixhtios lo Dios xcuent dxej ni biriireni Egipto. ⁵ Cheni guläs Jesús lojni, bahuini siääd xhidalduxh bejn, siäädreni nez lojni, dxejcti räjpni loj Felipe:

—¿Caro guisiinu yätxtiil te gau rebejnre?

⁶ Dxejc räjpzani si'c te don xhi xhigab gun Felipe, luxh laani anajni xho gunni. ⁷ Räjp Felipe lojni:

—Di tio'p gayuu beex yätxtiil gal te gaureni tlagaj.

⁸ Tej rexpejn_{pacni} ni laa Andrés, bejtz Simón Pedr, räjp lojni:

⁹ —Ree suga' te biuux ca' gaii yätxtiil con tio'p bäjl, ¿xhixh sajl ni'c gau reben_{xhidajlre}?

¹⁰ Dxejcti räjp Jesús:

—Colyejtz loj rebejn_{re cuereni}.

Yuduxh guixa' ro'c. Dxejcti gurej reniguii. Si'cti gaii mił najc reniguii. ¹¹ Dxejcti cua' Jesús yätxtiilga, badeedni xquixtios lo Dios, gudisni yätxtiilga lo rexpejn_{pacni}. Dxejcti rexpejn_{pacni} gudisrenini loj rebejn_{nani sobga'}. Sigajcza gudisreni rebäjl si'ctisni rlajzreni gaureni. ¹² Che gulujx gudajwreni, gudxaj xque'reni, dxejcti räjp Jesús loj rexpejn_{pacni}:

—Colgutie' guiraa reyätxtilbiujy nani bia'n te xhet nitdi.

¹³ Batie'tireni reyätxtilbiujy, guläsreni tzubitio'p dxijm_{yätxtilbiujy} nani bia'n lo gaii yätxtiilga nani gula' gudajwreni. ¹⁴ Che bahuii rebejn_{nga reseen}, remilagwr nani bejn Jesús, dxejc räjpreni:

—Guluiipacni, laa dee ni najc niguii ni rnii xtidx Dios nani cabäaznu jiäd lo guedxliuj.

¹⁵ Sas che guchee Jesús cayujnreni xhigab jiädnaazrenini te niujnreni gacni reii te guinibeeni lojreni, biriini ro'c, xtebni gubisacni nen_{dajn}.

Gusaj Jesús lo nisdoo

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Che gojl guxhij_n, bidzuj_n rexpejn_{pacni} lo nisdoo. ¹⁷ Biu'reni nen_{te barcw} te tedreni lo nisdoo nez guedx Capernaum. Abicäy lo yuj niluxh gajd Jesús guibi' lojreni te chääni. ¹⁸ Gusloj cayäjs nisdoo xcuent te beduxh nani cabi'. ¹⁹ Ni'cni che gusajreni si'cti gaii o xho'p kilómetro, bahuiireni

siäddzungajxh Jesús lo barcw, lo nisdoo siädsajni. Bidxebduxhreni. ²⁰ Luxh laani räjpni lojreni:

—Naräni. Na'c guidxejbtu.

²¹ Dxejcru cuäjbreni biu'ni neñ barcw. Dxejcti bidzungajczeni stelaad lo yuj cadro sääreni.

Caguiil rebejn Jesús

²² Che bara yääl, rebejn nani bia'n stelaad ro' nisdoo, bahuiireni asaná rexpejn pacni barcwbäz nani suga' ro'c, niluxh di Jesús nij, xtebsireni sääreni. ²³ Luxh bidzungajc sgaii barcw nani birii guedx Tiberias, te lajt ni tre' gajxh cadro guda-jwreni yätxtiil che gulujx badeed Jesús xquixtios lo Dad. ²⁴ Che bahuii rebejn ruti Jesús ro'c, niclaza rexpejn ni, biu'reni neñ rebarcw, sääreni guedx Capernaum satiilreni Jesús.

Jesús najc yätxtiil xten yäl nabajn

²⁵ Che bidxälreni Jesús stelaad ro' nisdoo, räjpreni lojni:

—Mastr, ¿guc bidzujñlu ree?

²⁶ Badzu' Jesús diidxre, räjpni lojreni:

—Rniliä, rniliäpac lojtu, caguiiltu narä sa'csi gudajwtu, gudxaj xque'tu, et sa'csi bahuiiditu remi-lagwr nani benä. ²⁷ Na'c guntu dzuun ganax par yälrajw nani rnitloj. Colyejn dzuun par yälrajw nani di nitloj, ni runiidx yäl nabajn par tejpas. Yälrajwre suniidx Xi'n Niguii, sa'csi loj rebejn baluii Xtadni, Diospac, laani najc Xi'npacni.

²⁸ Dxejcti räjpreni:

—¿Xhini'c jiennu te gac jienpacnu dzuun ni rlaiz Dios?

²⁹ Räjp Jesús lojreni:

—Dee najc ni rla^jz Dios guntu: chalilaj^ztu xtid^x narä, nani baxha^lni.

³⁰ Räjpreⁿi lo^jni:

—¿Xhi seen gunlu te guihuiinu xcäl^rnibeelu te cholilaj^znu xtiid^xlu? ¿Xhi dzuun rujn^lu?

³¹ Retox^tadnu gudajwreni yät^xtiil ni laa mana lo^j reyubij^dz si'cni caj lo^j reguij^tz: “Badeedni yät^xtiil ni bia^jb xhaguibaa gudajwreni.”

³² Räj^pza Je^sús:

—Rniliä, rniliä^pac lo^jtu, xhet toMoisésdi ni badeed yät^xtiil ni bia^jb xhaguibaa. X^tadä ni suniⁱdx yät^xtiil nani siääd^pac xhaguibaa. ³³ Sa'csi yät^xtiil xten Dios najc be^jn ni siääd xhaguibaa, niluxh laani rudeedni yälⁿabajⁿ par te^jpas lo^j re^beⁿ gued^xliuj.

³⁴ Räjpreⁿi:

—Dad, baniid^x yät^xtiilga loonu.

³⁵ Dxej^cti räj^p Je^sús lo^jreni:

—Narä nacä yät^xtiil xten yälⁿabajⁿ nani riä^jl jiäd; chutis ni jiäd loä diruni guiliaan, niluxh chutis ni rililaj^z xtid^xä diruni jio^jl par te^jpas.

³⁶ Aguniä lo^jtu, la'tu ditu chalilaj^z, luxh abahuiitu loä. ³⁷ Guiraa renani abaniid^x X^tadä loä, siäädni loä, niluxh chutis ni jiäd loä dina cuälazäni.

³⁸ Sa'csi narä siälä xhaguibaali te gunä si'c ni rla^jz X^tadä, xhet si'c^di ni rla^zädi. ³⁹ Dee najc ni rla^jz X^tadä nani baxha^l narä: na'c nit nicla te^j renani baniid^xni loä, te guspaⁿsacä guiragaj^creni

che ga^l dxej lult ni riä^jl jiäd. ⁴⁰ Scree rla^jz nani baxha^l narä: guiraa renani fii lo Xi'n Dios, nä^j chalilaj^zreni xtiid^xni, xca'reni yälⁿabajⁿ par te^jpas niluxh narä suspaⁿsacä^reni che ga^l dxej lult ni riä^jl jiäd.

⁴¹ Rediidxre bejn gusloj casiejy rexpejn Israel xcuent Jesús sa'csi räjpni: “Narä nacä yätxtiil ni biäjt xhaguibaa.” ⁴² Dxejcti räjpreni:

—¿La et Jesúsdi, xi'n José dee, ä? Nuure num-beenu xtadni, xnanni, ¿xhoxh rniini xhaguibaa biäjtñi?

⁴³ Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Na'c rusieinäj sa'tu. ⁴⁴ Rut rajcdi riääd loä palga di Xtaďä ni baxhaġ narä jiädnäni loä, te guspansacäni che gal dxej lult ni riäjġ jiääd. ⁴⁵ Loj reguijtz ni bacuaa redade' ni gunii xtidx Dios caj scree: “Sului Dios guiraareni.” Ni'cni guiraa reni rucuaďajg xtidx Xtaďä, reni rsieed lojni, reni'c ni jiääd loä.

⁴⁶ 'Dinä guiniä yu' chu abahuii lo Dios; tejtis ni abahuii lojni: nani baxhaġ Dios, ni'ctis abahuii lojni. ⁴⁷ Rniliä lojtu che rniä: nani chalilajz xtidxä, ni'c rajp yälñabajñ par tejpas. ⁴⁸ Narä nacä yätxtiil nani rudeed yälñabajñ. ⁴⁹ Retoxtadtu gudajw mana ni bastejb Dios lo reyubijdz, dxejcti gujtzareni. ⁵⁰ Dee najc yätxtiil ni siääd xhaguibaa, te chutis ni gau yätxtiilga dini guet. ⁵¹ Narä nacä yätxtiilre, sibajñni par tejpas. Yätxtiil nani runidxä narä te xca' reben guedxliuj yälñabajñ najc lagajc bältiexhä.

⁵² Dxejcti gusloj casiejy rexpejn Israel räjpreni:

—¿Xho gac guniidx dee bältiejxhni guidaunu, ä?

⁵³ Räjp Jesús:

—Rniliä, rniliäpac lojtu, palga ditu gau bältiejxh Xi'n Dios ni gujc Niguii, palga dizatu yä xtiejñni, digacdi ga'ptu yälñabajñ. ⁵⁴ Nani gau bältiexhä, nani yäza xtienä, ni'c rajp yälñabajñ par tejpas,

niluxh suspaṅsacäni che gal redxej lult. ⁵⁵ Sa'csi bältiexhä najc te yälrausa'cpac, xtienä najcza te yälräsa'cpac. ⁵⁶ Nani gau bältiexhä, nani yäza xtienä, ni'c yu'pac con narä, luxh narä yu'äza con laani. ⁵⁷ Xtadä ni baxhal narä rajp yälṅabajṅ par tejpas. Narä nabaṅä xcuent laani. Sigajcza nani rajw narä, sibajṅzani xcuent narä. ⁵⁸ Dee najc yätxtiil nani biääd xhaguibaali; dini gac si'c mana ni gudajw xtadtu dxejc empac gujtreni, sa'csi nani gau yätxtiilre sibajṅni par tejpas.

⁵⁹ Recosre baluii Jesús neṅ te guidobäz laṅ ni guyu'ni guedx Capernaum.

Diidx xten yälṅabajṅ par tejpas

⁶⁰ Che biejn diajgreni si'c, xhidajl rexpejṅpacni räjp:

—Naganduxh najc rextiidxni. ¿Chu laa nani gac cuadiajgni?

⁶¹ Dxejcti gucbee Jesús cagusiejyreni xcuent rediidxga, dxejc gunabdiidxni räjpni:

—¿La rusieed rediidxre la'tu, ä? ⁶² ¿Xhicha guntu paru fiitu chä'p Xi'n Dios ni gujc Niguii cadro guyu'ni galoo? ⁶³ Sprit xten Dios najc ni rudeed yälṅabajṅ; bältiejxhni xhet rujndini gaan. Rediidx nani guniä lojtu najc didxlii xcuent recos xten Sprit, luxh rediidxga rudeed yälṅabajṅ par tejpas.

⁶⁴ Luxh laṅtis yu' lojtu reni di chalilajz.

Sa'csi Jesús nancheeni galooli chu reni'c di chalilajz, anajnzani chuni'c guto'ni, gutedni laani ladzṅaa rebeṅ dojl. ⁶⁵ Dxejcti räjpni:

—Ni'cni rniä lojtu, nicla tej rut sajcdi jääd loä palga di Xtadä jäädṅäni loä.

⁶⁶ Lagajc dxejc gusloj cabicaj xhidajl rebejn ni agujc xchej gusanäj Jesús, dirureni nisianäj Jesús.

⁶⁷ Dxejcti räjp Jesús loj guidzubitio'p rexpejn_{pacni}:
—¿La nägajcza la'tu rlajztu jiitu, ä?

⁶⁸ Badzu' Simón Pedr diidxre, räjpni:

—Dad, ¿chuloj chonnu? Luj rajplu diidx ni rudeed yäl_{nabajn} par tejpas. ⁶⁹ Nuure abiolilaaznu, anajnnu najclu Crist Xi'n Dios nani nabajn.

⁷⁰ Badzu' Jesús diidxre, räjpni:

—¿La et lagajc narädi guleä guitzubitio'ptu? Luxh tejt_{najc} be_{ndxab}.

⁷¹ Diidxga guniini xcuent Judas Iscariote, xi'n Simón, sa'csi Judas najc ni guto'ni mase nadxaagni lo guitzubitio'p rexpejn_{pac} Jesús.

7

Di rebejtz Jesús chalilajz

¹ Che gujcti recosre, cansaj Jesús nez reyuj xten Galilee, di rlajzni jia'nni nez reguedx Judea sa'csi rlajz reben_{ro'c} ju'tni. ² Luxh ameer gal_{lanij} xten cose'ch xten guidoguijd, te relanij xten rexpejn Israel. ³ Ni'c räjp rebejtz Jesús lojni:

—Na'c jia'nlu ree. Huij Judea te näjza rexpejn_{paclu} fii redzunro nani rujnlu. ⁴ Sa'csi rut rujndi xtzuunni xhiga'tz palga rlajzni gacbee bejn xhi dzuun rujnni, te gumbee bejn_{ni}. Palga rujn_{pacu} redzuunre, baluini lo guiraa reben_{guedxliuj}.

⁵ Guniireni si'c lojni sa'csi nicla rebejtzni di chalilajz xtiidxni. ⁶ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Gajd xhorä guidzujn, niluxh par la'tu xhitis or_{najc} hueen. ⁷ Di gacdi guidxe'ch reben_{guedxliuj}

lojtu, luxh rdxe'chreni loä sa'csi narä rniliä xcuentreni: dzunguijdx najc xtzunreni. ⁸ La'tu colchäjä lanij; narä dina cha'a lanijga sa'csi gajd xhorä gal.

⁹ Che gulujx guniini si'c lojreni bia'ntini nez Galilee.

Huij Jesús lanij xten retabernaculos

¹⁰ Dxejcti che asää rebejtzni lanij, dxejc näjza laani sääni lanij, luxh dini nusäbdiidx, si'c xhiga'tz sääni. ¹¹ Dxejcti caguuil rexpejn Israelni lo lanijga, räjpreni:

—¿Concha niguiiga?

¹² Lo rebejn xhidaalga yu' xhidajl bejn ni cagusieyreni xcuentni. Yu'reni räjp: “Hueen najcni”, per sgaiireni räjp: “Dini gac hueen. Cagusueeni rebeņguejdx.”

¹³ Nicla tejreni xhet casäbdiidxdiren xhini'c canireni. Direni guinii dip sa'csi rdxejbreni rexpejn Israel nani rnibee.

¹⁴ Agurojl lanij, che biu' Jesús neņ guidoro. Dxejcti gusloj caguluiini. ¹⁵ Dxejcti rdxejoj rexpejn Israel nani rnibee, räjpreni:

—¿Xho najn dee guiraloj, niluxh dini nisieed xleii toMoisés?

¹⁶ Badzu' Jesús diidxre, räjpni:

—Yälrluii nani caluiyä et xtenädini, xten nani baxhal naräni. ¹⁷ Palga yu' chu rlaiz gun nani rlaiz Dios, sacbeeni la xten Dios najc reyälrluii xtenä, o la lagajcsi narä rbää diidx ni caguluiä.

¹⁸ Nani rusule'ni diidx nani lagajc laani rbääni, ni'c rniini diidxga te guiliä'p rebejn xpala'nni, luxh nani rguuil chä'p xpala'n nani baxhalni, ni'c ni rnii didxlii, xheti yälrusguee neņ lastooni. ¹⁹ ¿La di toMoises nuniidx lei lojtu, ä? Niluxh nicla tejtu di

gusoob xtidx leiiga. ¿Xhicuent rlanjztu ju'ttu narä, pes?

²⁰ Badzu' reben xhidajlga diidxre, räjpreni:

—¡Xpřit benḁxab yu' lastoolu! ¿Chuni'c rlanj ju'tlu?

²¹ Badzu' Jesús diidxre lojreni, räjpni:

—Tejtis dzuun benä con xcälrnibeä, dxejc guiraatu cadxelojtu sa'csi benäni dxej ni rusilajztu. ²² Ni'cni baniidx toMoisés lojtu yälru'tu bee, luxh etlaadini guläxtiejnini, agac guläxtiej retoxtadgoldootuni. La'tu rusälḁtu bee rebiuux mase najcni dxej nani rusilajztu. ²³ Mbaj pes, palga rajc rusälḁtu bee bejn te dxej nani rusilajztu didi nit xleii Moisés, ¿xhicuent rdxe'chtu loä sa'csi basiacäpac te bejn te dxej nani rusilajztu, ä? ²⁴ Na'c rujntu yälḁguxhtis si'ctis ni rlanjztu. Colyejn yälḁguxhtis con yälḁguxhtis xten Dios.

Rusule' Jesús casiädni

²⁵ Dxejcti gusloj gaii bejn Jerusalén cayujn yälḁgunabdiidx, räjpreni:

—¿La etlaadi dee ni caguilreni te ju'trenini, ä?

²⁶ Ani asuga', caniini nez loj guiraa rebenḁguejdx, niluxh rut rudxoindini. ¿Xhaa ahuililajz reguxhtis, regubier laani najcpacni Crist, ä? ²⁷ Niluxh nuure nadoncheenu caro siäd niguiire, niluxh che jiäd Crist, rut gacbeedi caro siädni.

²⁸ Caguliii Jesús nenḁ guidoo che biejn diajgni rediidxre, dxejc dipduxh guniini, räjpni:

—La'tu numbeetu narä, najntu caro siälä; luxh dina niälä lagajcsi narä; nani baxhaḁ narä guliipac nabajḁni, luxh la'tu ditu gumbeeni. ²⁹ Luxh narä numbeäni, sa'csi lojni biriä, laani baxhaḁzani narä.

³⁰ Dxejc r_lajzreni niniaazrenini, niluxh rut gu-naazdini, sa'csi gajd xhorni gal. ³¹ Xhidajl bejn lo rebeñ xhidajlga huililajz xtiidxni, dxejcti räjpreni:
—Cheni jiääd Crist, ¿xhixh sujnr_uni milagwr loj nani rujn dee, ä?

Ruxhal refarisee guixhajg guiniaaz Jesús te jiäuni

³² Che biejn diajg refarisee xhi canii rebejn xcuent Jesús, laareni näjza rebixhojz nani rnibee lo rebixhojz baxhalreni guixhajg te guiniaazreni Jesús te jiäuuni. ³³ Sas räjp Jesús lojreni:

—Bale'si dxej su'ä lojtu, dxejcti guibi'ä loj nani baxhal narä. ³⁴ Siguil_tu narä, niluxh ditu guidxäl narä, sa'csi cadro cha'ä digacdi jiääd_tu.

³⁵ Ni'c gunii rexpejn Israel lo sa'reni; räjpreni:

—¿Cacharo chääni ni'c di gacdi guidxäl_nuni? ¿Xhaa sijni loj rexpejn Israel nani nare'ch nez la-jdx regriegos te guluini regriegos? ³⁶ ¿Xhi säloj diidxre nani guniini loonu: “Siguil_tu narä, niluxh ditu guidxäl narä, sa'csi cadro cha'ä di gacdi jiääd_tu”?

Regueu nisnabajn

³⁷ Lult dxe lanij, ni najc dxero, gusulii Jesús dipduxh guniini, räjpni:

—Palga yu' chu cayojl, sujiäädni loä te yäni.

³⁸ Nani chalilajz xtidxä si'cni caj lo rexquijtz Dios neñ lastoolini siliejn nisnabajn.

³⁹ Rediidxre guniini xcuent Sprit D_xan nani churu jiädläjz neñ lastoo reni rililajz xtiidxni, sa'csi gajd Sprit D_xan jiääd, sa'csi gajd Jesús guiba_nsac lo rebeñgut.

Gucgala' rebejn

⁴⁰ Lo reben̄ xhidajlga yu' reni biejn diajgreni rediidxga, dxejc räjpreni:

—Guliipacni, dade're najc laapac ni siääd, si'c ni rnii xtidx Dios.

⁴¹ Yu'zareni räjp:

—Dade're najc Crist ni cabääznu.

Yu'za sgaii ni räjp:

—Gurniälojtu jääd Crist nez Galilee. ⁴² Ni loj rexquijtz Dios caj riäjlpac gac Crist te rexagdoo torei David, jäädzani guedx Belén, lagajc guejdx cadre siääd torei David.

⁴³ Dxejcti gucgala' rebejn̄ xcuent Jesús.

⁴⁴ Yu'reni rlanjz chääni pres luxh rut biajxdi gunaazni.

Di reguxhtis chalilajz biääd Crist

⁴⁵ Gubi' reguixhajg xten guidoo loj rebixhojzro näjza refarisee. Dxejcti gunabdiidxreni loj reguixhajg, räjpreni:

—¿Xhicuent ditu niädnäni?

⁴⁶ Badzu' reguixhajg diidxre, räjpreni:

—¡Gajdpac te bejn̄ guinii si'cni rnii bejn̄ga!

⁴⁷ Dxejc räjp refarisee:

—¿La näj la'tu abasgueeni, ä? ⁴⁸ ¿Xhixh loj regubier o loj refarisee yu' chu tej ni ahuililajz xtiidxni, ä? ⁴⁹ Reben̄ xhidajlre ni di gan xleii to Moisés, reni'c agunijtpac.

⁵⁰ Nicodem̄, nani huij lojni te guxhijn̄, najc te refarisee. Laani räjpni lojreni:

⁵¹ —Lo xleii nu caj: digacdi guntu yälguxhtis te bejn̄ palga gajdte gucuadiagxgaa xtiidxni, te don xhi bejn̄ni.

⁵² Badzu'reni diidxre räjpreni lojni:

—¿La nájza luj siäädlu Galilee, ä? Bilsa'c xhi caj lo xquijtz Dios, suhuiilu nicla tej niguii nani rnii xtidx Dios di jiääd nez Galilee.

Gunaa nani biga' carälguijxh con te niguii

⁵³ Dxejc cade tejreni sii rolizreni.

8

¹ Dxejcti huij Jesús nez dan Oliib. ² Rsilru gubi'ni, bui'ni neñ guidoo. Luxh sanuutis siääd guiraa reben_guejdx lojni. Dxejc ro'c gurejni, gusloj cag-uluiniireni. ³ Dxejcti biääd refarisee nájza reben najn, biädnäreni te gunaa nani biga' carälguijxh con te niguii. Basujrenini galäii reni suga' ro'c. ⁴ Räjpreni loj Jesús:

—Mastr, gunaare biganäj te niguii carälguijxhreni, niluxh yu' chäälni. ⁵ Loj leii xten Moisés caj guicuaanu guij yejc sa' gunaaga te guetni. Luj ¿xhicha naalu?

⁶ Si'c räjpreni lojni te gaxäjsi gunijtni te diidx te gac cue'creni xquejni. Niluxh Jesús basajbtisni lojni lo yuj, gusloj cagucuaani lo yuj con bicueñaani.

⁷ Dxejc sanuutisreni canabdiidxreni, huisutini, räjpni:

—Nani yu' lojtu ni xhettipac xtojlni, ni'c ganid-doo sugucuaani guij yejc gunaare.

⁸ Basabsac lojni lo yuj sanuutis cagucuaani con bicueñaani lo yuj. ⁹ Luxh laareni che biejn diaj-greni diidxga, sa'csi yu' xtojlni, gusloj biriireni tebgajreni, ganid ni najc ben_golru, dxejcti ni najc huinru. Dxejcti bianxteb Jesús nájza gunaa ni

suga' galäiireni. ¹⁰ Dxejc gusulii Jesús, luxh sa'csi rutru lojdi bahuiini, xtebtis gunaaga, räjpni lojni:

—Gunaa, ¿con reni cabe'c xquejlu? ¿La rut bacuaquijdiru luj, ä?

¹¹ Räjp Gunaaga:

—Nicla tejreni, Dad.

Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Niclaza narä dina gucuaquiäru luj. Huij, na'cru gunlu dojl.

Jesús najc bianij xten guedxliuj

¹² Gunii Jesús lo rebejn stehuält, räjpni lojreni:

—Narä nacä bianij xten guedxliuj; nani jiädnajl narä dini sa lo yäl_nacä_jy, sica'ni bianij ni rudeedpac yäl_nabajl.

¹³ Dxejcti räjp refarisee lojni:

—Luj caniilu diidx lagajcsi xcuentlu. Xhet sajcdi sa' diidxga.

¹⁴ Badzu' Jesús diidxre, räjpni lojreni:

—Masque lagajc narä rniä diidx xcuentä, sajc xtidxä, guliipacni, sa'csi ananä caro siälä, ananäza caro cha'ä. Niluxh la'tu ditu gan caro siälä, niclaza caro cha'ä.

¹⁵ La'tu rujntu yäl_guxhtis si'c najctis rehxigab xten bejn guedxliuj. Narä rut lojdi runä yäl_guxhtis. ¹⁶ Palga gunä yäl_guxhtis, yäl_guxhtis xtenä laaca najcni, sa'csi et xtebädi runä yäl_guxhtis, sa'csi narä näj Xtaä ni baxhal narä rien_nuni.

¹⁷ Luxh lo xleiiu caj diidxre: “Che rniitio'p bejn tejsi diidx, didxliini, colchalilajzni.” ¹⁸ Narä rniliäpac diidx lagajc xcuentä, dxejcti Xtaä nani baxhal narä rniliizani diidx xcuentä.

¹⁹ Räjpreni loj Jesús:

—¿Caro yu' xtadlu?

Räjp Jesús lojreni:

—Ditu gumbee nicla narä, niclaza Xtadä; paru niembeetu narä, niembeezatu Xtadä.

²⁰ Rediidxre gunii Jesús cadre re' gojn, la_l ni cag-
uluiini ne_n guidoro niluxh rut gunaazdini sa'csi
gajd xhorni guidzuj_n.

Cadro cha'ä, la'tu digacdi jiääd_{tu}

²¹ Gunisac Jesús lojreni, räjpni:

—Narä sia'ä, luxh la'tu sigui_ltu narä, niluxh loj
xtoj_ltu sejt_{tu}. Cadre cha'ä di gacdi jiääd_{tu}.

²² Räjp rexpej_n Israel loj resa'reni:

—¿Xhaa sugu'tni lagajc laani, ni'cni najni di
gacdi chonnu cadre chääni?

²³ Räjp Jesús lojreni:

—La'tu najctu be_n lo yuj. Narä nacä be_n ni siääd
jiaa. La'tu najctu be_n guedxliujre. Luxh narä dina
gacätis be_n guedxliujre. ²⁴ Ni'cni guniä lojtu, sejt_{tu}
lo xtoj_ltu sa'csi palga ditu chalilajz nacä chu nacä,
sejtpactu lo xtoj_ltu.

²⁵ Dxejcti räjpreni lojni:

—¿Chuxh najclu?

Dxejcti badzu' Jesús diidxre lojreni, räjpni:

—¿Xhini'c guniä lojtu galooli? ²⁶ Xhidajl di-
idx rlazä guiniä, xhidajlza yälguxhtis rlazä gunä
xcuenttu sa'csi ditu chalilajz, per nani baxha_l narä
najc be_n guliipac; nani biejn diagä guniini, redi-
idxga rniä loj reben_n guedxliuj.

²⁷ Luxh laareni direni niacbee la xcuent Dad
Dios ni caniini. ²⁸ Ni'cni räjp Jesús lojreni:

—Cheni guiliästu Xi'n Niguui jiaa, dxejc sacbeetu
laa narä ni baxha_lni, luxh xhetliidi runä laga-
jcsi xcuentä. Si'cni baluii Dad narä, si'ctis rniä.

²⁹ Nani baxhaḷ narä suganäjni narä. Gajd Dad gusanxteb narä, sa'csi runätis ganax redzuun nani rchaglajzni.

³⁰ Laḷ ni caniini si'c, xhidajlreni huililajz xti-idxni.

Rexi'n Dios con remos xten dojl

³¹ Dxejcti räjp Jesús lo rexpejn Israel nani huililajzga:

—Palga la'tu sutijptu, guzoobtu xtidxä, dxejc guliipac najctu xpeṇä. ³² Sumbeezatu nani najc didxguli, niluxh didx guliiga susḷaa la'tu lo xtojḷtu.

³³ Räjpreni lojni:

—Rexagdoo toAbraham najcnu, rut chu lojdi gudo'nu si'c mos. ¿Xho mood naalu “siḷiaatu”?

³⁴ Räjpre Jesús:

—Riniliä, rniliäpac lojtu, chutis ni rujn dojl najc mos xten dojl. ³⁵ Nani najc mos, dini jia'n rolijz xlamni guideb guibajjni, niluxh nani najc xi'n lamga, ni'c sii sia'n rolijz xtadni guideb guibajjni.

³⁶ Ni'cni, palga rusḷaa xi'nni la'tu lo dojl, dxejcsii apac guḷaatu. ³⁷ Ananä najctu xagdoo toAbraham, luxh la'tu rrajztu ju'ttu narä sa'csi di xtidxä jiu' lo xcäriejntu. ³⁸ Narä rniä nani abahuiä con Xtadä; luxh la'tu rujntu nani biejnza diajgtu lo xtadtu.

³⁹ Badzu'reni diidxre, räjpreni lojni:

—Xtadnu najc toAbraham.

Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Palga la'tu najcpactu xi'n toAbraham, sujntu sa' dzuun ni bejn toAbraham. ⁴⁰ Luxh naj rrajztu ju'ttu narä, sa'csi rniliä rediidx nani baluii Dios loä. ¿Di toAbraham niujn si'c! ⁴¹ La'tu rujntu xtzuum xtadtu.

Dxejc räjpreni lojni:

—Nuure dinu gac xi'n chälbejn̄di; nuure tejtis xtadnu yu', laani najc Dios.

⁴² Dxejcti räjp Jesús:

—Paru guliini najc xtadtu Dios, ninälajztu narä sa'csi loj Dios biriä siälä ree. Xhet lagajcsi xcuentä siälädi; Dios baxhaḷ narä. ⁴³ ¿Xhicuent ditu gacbee rediidx ni rniä lojtu? Sa'csi di rlanjtu gucuadiajgtu rextidxä. ⁴⁴ Xtadtu najc beḅdxab. La'tu najctu xi'nni, rlanjtu guntu nani rlanjtisni guntu. Xtadtu galooli najcni te ni rugu't, dini suu xlaad didxlii, sa'csi xheti didxlii neḅ lastooni. Che rniini didx-xhii, si'c rniini sa'csi si'cpac najcni, sa'csi najcni beḅ didx-xhii, najczani xtad didx-xhii. ⁴⁵ Niluxh narä rniä didxlii, ni'c ditu chalilajz xtidxä. ⁴⁶ ¿Chu tejtü sajc guluii te dojl̄ ni benä? Narä rniä didxlii. ¿Xhicuent ditu chalilajz xtidxä, ä? ⁴⁷ Nani najc xpejn̄ Dios, ni'c rucuaiajg xtidx Dios. Sa'csi la'tu ditu gac xpejn̄ Dios, ni'cni ditu gucuadiajg xtidxä.

Ansde to Abraham, agac nabajn̄ Crist

⁴⁸ Dxejcti badzu' rexpejn̄ Israel diidxre, räjpreni lojni:

—Laaca rniinu luj najclu te bejn̄ ni siääd Samaria, beḅdxab yu' lastoolu.

⁴⁹ Räjp Jesús lojreni:

—Xhet beḅdxabdi yu' lastoä. Nani runätis rliä'pä xpala'n Xtadä, luxh la'tu alga rbälaztu narä. ⁵⁰ Luxh narä dina quilä chu guiliä'p xpala'nä, yu' chu rguuil guiliä'p bejn̄ xpala'nä, niluxh laani ru-jnni yalguxhtis. ⁵¹ Rniliäpac lojtu, nani riu, nani rusooḅ xtidxä, dipacni guet.

⁵² Dxejcti räjp rexpejn̄ Israel lojni:

—Naj agucebeepacnu yu' beṇḁxab lastoolu. ToAbraham näjza reniguii nani gunii xtidx Dios, guiraareni agujt. Luxh luj rniilu: “Nani riu, nani ruzoob xtidxä, dipacni guet.” ⁵³ ¿Xhixh sajcrulu lo toxtadnu Abraham, ä? Ni laani gujtṇi, gujtza reniguii ni gunii xtidx Dios. ¿Chuxh rchalolu najclu?

⁵⁴ Badzu' Jesús diidxre, räjpni lojreni:

—Palga lagajc narä rliä'pä xpala'nä, xhet sajcdi xpala'nä. Per nani rliä'p xpala'nä najc Xtadä, lagajcza Xtadä ni rniitu najc Xtiostu. ⁵⁵ Niluxh la'tu ditu gumbeeni. Narä numbeäni. Paru guiniä dina gumbeäni, sacä te beṇ didx-xhii si'c najctu la'tu. Niluxh dee, numbeäpacni, luxh riuä ni rniini, rusobä xtiidxni. ⁵⁶ ToAbraham toxtadgoldootu, bibalajzni sa'csi nuhuiini dxej nani jiälä, niluxh bahuiinini dxejc bibalazduxhni.

⁵⁷ Dxejcti räjp rexpejṇ Israel lojni:

—Nicla gajdlu chu tiubitzuu ijz, ¿xho naalu abahuiilu lo toAbraham?

⁵⁸ Räjp Jesús lojreni:

—Rniliäpac lojtu, che gajdli guibajṇ toAbraham, agac nabaṇä narä.

⁵⁹ Dxejcti cua'reni guij te nucuaareni yejc Jesús, per di Jesús niga', biriini neṇ guidoro, gudejdni galäiireni. Sä'tini.

9

Basiajc Jesús te bejṇ ni natiä'p balojni che gojllini

¹ Che cadejd Jesús te lajt, bahuiini sobga' te bejṇ ni che gojlli bejṇga agajc natiä'p balojni. ² Dxejc gunabdiidx rexpejṇpacni lojni, räjpreni:

—Mastr, ¿chuni'c bejn dojl, la bejnre o la xcuza-jnni, ni'c natiä'p balojni che gojlni, ä?

³ Räj̄p Jesús:

—Nicla laani, niclaza xcuza-jnni di niujn dojl. Si'c gojlni te xcuent ni sajc bejnre suhiii bejn xho najc xtzuun Dios. ⁴ Nanab gunä xtzuun nani baxhal narä naj ni najc rdxee, sa'csi cheni guidzujn guxhijn rut gacdi gun dzuun. ⁵ Lałni yu'ä lo rebejn guedxliuj, nacä xpianij guedxliuj.

⁶ Che gulujx guniini si'c, batiobxhejn̄ni lo yuj, bejn̄ni bajn̄ con xhejn̄ni, gudääbn̄ini con bicueñaani lo rebaloj lotiä'pga. ⁷ Dxejcti räj̄pni:

—Huij, huitiib lojlu neñ̄ nis ni laa Siloé. Laj nisga sälojza “baxhalni”.

Dxejcti huijni. Huitiibni lojni. Che gubi'ni, aruhuiini. ⁸ Dxejcti rexpisin̄ lotiä'pga, näj renani galoo bahuiireni natiä'p lojni, räj̄preni:

—¿La et laadi dee ni rbej te rutie'ni gojn, ä?

⁹ Yu'reni räj̄p:

—Laanini.

Yu'zareni räj̄p:

—Et laadini, rujnsi lojni si'c.

Laani räj̄pni:

—Laa naräni.

¹⁰ Räj̄preni lojni:

—¿Xho mood arien̄ balojlu?

¹¹ Dxejcti räj̄p dade'ga nani gujc lotiä'p:

—Dade' ni laa Jesús bejn bajn̄, gudääbn̄ini baloä, dxejcti najni: “Huitiib lojlu neñ̄ te nis ni laa Siloé”, dxejcti che huitibä loä, lagajc dxejc bien̄ loä.

¹² Dxejcti räj̄preni lojni:

—¿Con dade'ga naj?

Räj̄pti bejn̄ga:

—Dina ganä.

Reben farisee bejn yälgunabdiidx lo dad lotiä'p nani biajc lojni

¹³ Huinäreni nani gujc lotiä'pga nez loj refarisee.

¹⁴ Luxh sa'csi najcni dxej ni rusilajzreni che bejn Jesús bajn ni gudääbni loj lotiä'pga te biajc balojni, ¹⁵ gunabdiidxsac refarisee loj dade' nani biajc balojni, xho mood arien balojni naj.

Laani räjpni lojreni:

—Bajn gudääbni loä, dxejc gudibä loä, naj aruhüä.

¹⁶ Dxejc yu' refarisee ni räjp:

—Di dade' ni bejn dee gac xpejn Dios, sa'csi dini jiu dxej ni rusilajz xpejn Israel.

Yu'zareni räjp:

—¿Xho gac gunni sa' remilagwrga paru najcni bejn dojl?

Ni'cni gula' sa'reni, gujcreni tio'p gala'. ¹⁷ Dxejcti gunabdiidxsacreni lo ni gujc lotiä'p:

—Luj a', ¿xhi rniilu xcuent nani basiajc balojlu?

Dxejc räjp dade'ga:

—Narä rniä najcni te bejn nani rnii xtidx Dios.

¹⁸ Luxh rexpejn Israel naaddireni chalii lajzreni gujcpacni te lotiä'p ni abien balojni, dxejcti gurejdxreni xcuzejn dade' ni gujc lotiä'pga. ¹⁹ Dxejcti gunabdiidxreni lojreni, räjpreni:

—¿Laa xi'ntu dee nani najtu cheni gojllini natiä'p lojni? ¿Xhoxh arien lojni naj?

²⁰ Badzu' rexcuzejn diidxre, räjpreni:

—Nadonnu laa xi'nnuni, luxh che gojlni natiä'p lojni. ²¹ Niluxh dinu guidon naj xho mood arien lojni, dizanu guidon chu basiajc balojni.

Colguiniabdiidx lojni, anajcni beṅgool, lagajc laani sajc guiniini xhi gusajcni.

²² Si'c gunii xcuzejnii sa'csi rdxejbreni rexpejn Israel, sa'csi agac bia'nreni diidx sibääreni, dirureni gusaan jiu' nen guidoo chutis te bejn ni naa Jesús najc Crist nani abiääd. ²³ Ni'cni räjp rexcuzejnii:

—Anajcni bi'n ni ayu' xcäriejnii. Lojni colguiniabdiidx.

²⁴ Dxejcti guredxsacreni nani gujc lotiä'pga, räjpreni lojni:

—Gulä'p xpala'n Gueb Dios. Nuure nadonnu beṅ dojl najc dade'ga.

²⁵ Dxejcti badzu' dade'ga diidxre, räjpni:

—Dina ganä la najcni beṅ dojl o la dini gac. Tejtis nanä: gucä lotiä'p, luxh naj arienṅ baloä.

²⁶ Stehuält gunabdiidxreni, räjpreni lojni:

—¿Xho bennäjni luj? ¿Xho bejnii basiajcnii balojlu?

²⁷ Badzu' dade'ga diidxre, räjpni:

—Ni aguniä guira'ti lojtu, luxh la'tu ditu jiu xtidxä. ¿Xhicuent rlajztu guinisacäni? ¿Xhixh näj la'tu rlajztu gactu xpejnṅpacni, ä?

²⁸ Dxejc gudilnäjrenini, räjpreni:

—Luj najclu xpejnii, per nuure najcnu xpejn toMoisés. ²⁹ Anadonnu guninäj Dios toMoisés, niluxh dade're dinu guidon casiäädni.

³⁰ Dxejcti räjp dade' lojreni:

—Dee najc te cos ni guidxeloj bejn: la'tu ditu gan casiäädni, niluxh laani basiajcnii baloä!

³¹ Nadoncheenu di Dios cuadiajg xtidx rebeṅ dojl; palga yu' chu rajṅ Dios, ni rusoobza xtiidxni,

rucuadiajg Dios xtidx sa' bejn̄ga. ³² Che guslojli guedxliuj gajd diajgnu jiejn xcuent te bejn̄ nani rusiajc baloj te bejn̄ lotiä'p nani natiä'p lojni cheni gojllini. ³³ Palga xhet lo Diosdi siääd dade're, xhet sajcdi gunni.

³⁴ Badzu'reni diidxre räjpreni lojni:

—Luj, lo dojl̄pac gojllu, ¿xho jiädluilu nuure?

Dxejcti guläärenini nejn̄ guidoro, barilaag-wrenini.

³⁵ Biejn diajg Jesús guläärenini nejn̄ guidoro, che bidxälnini, räjpni lojni:

—¿La rililajzlu xtidx ni najc Xi'n Dios ni gujc Niguü, ä?

³⁶ Badzu'ni diidxre, räjpni:

—¿Chuni'c najcni, Dad, te chalilazä xtiidxni?

³⁷ Räjp Jesús:

—Abahuiilu lojni, lagajcza laani caninäjlu naj.

³⁸ Dxejcti räjpni:

—Rililazä Dad.

Dxejcti bazuxhijbni te gojnnini.

³⁹ Räjp Jesús:

—Par yälguxhtis biälä lo guedxliujre, te fii renani di lojni jien̄, niluxh reni rien̄ lojni sajcreni lotiä'p.

⁴⁰ Refarisee nani suganäjreni, che biejn diajgreni diidxre, räjpreni:

—¿Xhixh najczanu bejn̄ lotiä'p, ä?

⁴¹ Räjp Jesús:

—Paru najctu lotiä'p, rut gucuajquijditu xtojltu, naj sa'csi rniitu rien̄ lojtu, sicaquijtu rextojltu.

10

Jesús najc te baxtorsa'c

¹ 'Rniliä, rniliäpac lojtu, nani di jiu' ro' gurajl xte rexiil, alga richu'ni stelaad, rä'pni cuä' gurajl, ni'c najcni te gubaan. ² Nani riu' nez ro' gurajl xten rexiil, laani najc xpaxtoorreni. ³ Che guidzujñ baxtoor, ruxhal nani rcanäj ro lä', te jiu'ni. Rexi-ilga numbeereni xse' baxtoor, dxejctiru laani rbe-jdxni rexiilga, tebgaj xiilga yu' lajni, rināzanireni cadro naga' guixasa'c. ⁴ Che rii rexiilga neñ gurajl, sanä baxtoorgareni, luxh numbee rexiilga xse'ni, ni'c rsianäjreni baxtoorga. ⁵ Luxh dipacreni chanä te baxtoor nani direni gumbee, ruxuñreni lojni sa'csi direni gumbee xse' garenca bejñ.

⁶ Bij Jesús rediidxga lojreni, niluxh direni ni-acbee xhi säloj ni guniini.

⁷ Dxejcti gunisac Jesús diidx lojreni; räjpni:

—Rniliä, rniliäpac lojtu, narä nacä si'c roxlä' xcurajl rexiil. ⁸ Guiraa reni abiääd galoo, najcreni ganax gubaan luxh di rexiil nucuadiajg xse'ni. ⁹ Narä nacä si'c rolä' xten gurajl, nani jiu' nejzga, siñlaani loj xtojñni, siu'ni, siriini te guidxälñi guix-asa'c gauni.

¹⁰ 'Ni najc gubaan riäädtisni te cuanni, te ju'tni, te guxhiñzani, niluxh narä siälä te ga'ptu yälñabansa'c, yälñabajñ par tejpas. ¹¹ Narä nacä baxtorsa'c; luxh baxtorsa'c sudeed lagajc xcälñabajñni xcuent rexiilni. ¹² Niluxh te mos ni rajxh, di gac baxtoorpac, ni xhet xtendini najc rexiil, che rhuini siääd te cuyo't, ruxuñni, li rbälazni rexiil. Dxejc rniaaz cuyo't rexiil, rutie'chzani rexiil. ¹³ Mosga ruxuñ sa'csi najcni mostis, luxh dini jiu xhi rsiajc rexiil.

14 'Narä nacä baxtorsa'c; numbeä reni najcpac rexilä; rexilä numbeezareni narä 15 sigajc numbee Xtadä narä, sigajc numbeäza Xtadä; luxh sudedä xcäl̄nabaṅä xcuent rexiilga. 16 Rapäza ste cuaa xiil, ni di gac xten gurajlre; näjza laareni nanab chaxiä, te gusobdiajgreni xtidxä, te guidxagsa' guiro'p cuaareni, gacreni tejtis gurajl, tejtisza baxtoor.

17 'Narä siguixäza xcäl̄nabaṅä, guetä, te dxej cru siliässacä xcäl̄nabaṅä, guibaṅsacä, ni'cni sanälajz Xtadä narä. 18 Rut sajcdi ju't narä, lagajc narä gudedä xcäl̄nabaṅä, guetä. Rapä yäl̄rnibee te gudedä xcäl̄nabaṅä, guetä, rapäza yäl̄rnibee te xcasacä xcäl̄nabaṅä te guibaṅsacä, sa'csi dee najc yäl̄rnibee ni baniidx Xtadä loä.

19 Xcuent rediidxre gula' sa' rexpejn̄ Israel, gucreni tio'p gala'. 20 Xhidajlreni canii:

—¿Xhicuent riutuni? ¿La ditu gan te beṅdxab yu' lastooni? Yejcni rajc. Xhigac rcuadiajgtu xtiidxni.

21 Dxejc ste cuaareni:

—Dini gac. Di rediidxre gac xtidx te beṅdxab. ¿Xhixh sajc rusiajc beṅdxab baloj relotiä'p, ä?

Rdxe'ch rebejn̄ loj Jesucrist

22 Lagajc neṅ redxejga gujc lanij xten xquidoo rexpejn̄ Israel guedx Jerusalén. 23 Najcni bäi najl. Biu' Jesús guidoro, sasajni nez neṅ cordoor ni laa xten Salomón. 24 Gubig rexpejn̄ Israel guideb gabi Jesús, räjpreni lojni:

—¿Gucli gucua'tzlu loonu chu najclu? Palga luj najclu Crist ni cabäaznu jiääd, guiniliini loonu tejpas.

25 Dxejc badzu' Jesús diidxre, räjpni lojreni:

—Aguniä lojtu si'c, niluxh ditu nililajz. Redzuun nani runä xcuent xcälrnibee Xtadä, huenliisi ruluilojreni chuni'c nacä. ²⁶ La'tu ditu chalilajz sa'csi ditu gac rexilä. ²⁷ Rexilä numbee xse'ä, luxh narä numbeäzareni, riädnajlzareni narä. ²⁸ Narä rudedä yäl_nabaj_n par tejpas loj rexilä, luxh direni nitloj par tejpas. Rutza laadi nani sajc gudzucajreni ladz_naa. ²⁹ Xtadä baniidxreni loä, laani najcni guroobru, nadipru loj guiraareni. Rut laadi nani sajc gudzucajreni ladz_naa Xtadä. ³⁰ Narä najza Xtadä najcnu tejsi.

³¹ Dxejc gulässac rexpej_n Israel guij, te nucuaareni yejc Jesús. ³² Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Xhidajl dzuun xten Xtadä abaluiä lojtu, ¿lo redzuunga, xhi tej dzuun rujn gucuaatu guij yecä?

³³ Dxejcti räjp rexpej_n Israel lojni:

—Xcuent redzuun ni rujnlu dinu gucuaa guijlu. Sa'csi guniyajlu, ni'c nucuaanu guij yejclu. Ben guedxliujlu, luxh najlu najclu tejsi con Dios.

³⁴ Badzu' Jesús diidxre, räjpni lojreni:

—¿La et loj xleiiditu caj rediidxre: “Narä rniä, la'tu najc redios”? ³⁵ Nancheenu digacdi guidxaa xquijtz Dios. Palga gulalajni redios rebej_n nani bejn yäl_guxhtis loj rexpej_n Israel, dxejc ³⁶ naj ¿xhicuent guniitu loä: “Caniyajlu Dios”, sa'csi guniä lojtu narä nacä Xi'n Dios? Ni gule Dios narä, baxhal_ni narä lo guedxliujre. ³⁷ Palga dina gunä redzuun xten Xtadä, na'c chalilajztu rextid_{xä}. ³⁸ Luxh palga runnäni, mascä ditu chalilajz xtid_{xä}, colchalilajz ni rului reyäl_milagwr nani runä, te gacbeetu par tejpas, Xtadä yunäj narä, narä yunääza laani.

³⁹ Che rlaizreni niniaazrenini stehuält, laani biriini ladzñaareni.

⁴⁰ Dxejcti sääni, gubisacni nez stelaad gueu Jordán, nejzga huijia'nni, cadre gusloj batiobnis Juan. ⁴¹ Xhidajl bejn bidzujn lojni ro'c, räjpreni:

—Di Juan niujn nicla tej yälmilagwr luxh guiraa rediidx ni gunii Juan xcuent dade're najc didxli-pac.

⁴² Xhidalduxhreni huililajz xtiidxni ro'c.

11

Gujt Larz

¹ Yu' te dade' ni cayacxhuu ni laa Larz. Rbäjzni guedx Betania, lajdxza rebisiajnni Marii näjza Mart. ² Mariire, bisiajn Larz, najc nane' ni basäl setnejxh ni' Jesús, batiaazani ni'ni con xquidxe-jcni. ³ Ni'cni baxhal guiro'p bäjlrre diidx loj Jesús, räjpreni lojni:

—Dad, xamiigwlu nani sanälajzlu cayacxhuu.

⁴ Che biejn diajg Jesús rediidxga, räjpni:

—Di yälracxhuure ju'tni, sa'csi yälracxhuure najc te guluilojni xcälrnibee Dios. Te guluilojza yälracxhuure xcälrnibee Xi'n Dios.

⁵ Sanälajz Jesús Mart, bäjlni, näjza Larz, ⁶ che räjpreni lojni cayacxhuu Larz, bia'nni stio'p dxej cadre yu'ni. ⁷ Dxejcti räjpni loj rexpejn-pacni:

—Colcho', chonnu stehuält región Judea.

⁸ Räjp rexpejnni lojni:

—Mastr, gajd gac xchej rlaiz rexpejn Israel ni rnibee nucuaa guij yejclu te nugu'treni luj, luxh naj rlaizlu chäsaclu ro'c.

⁹ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—¿La xhet tzubitio'p orđi yu' lo tebdxej, ä? Palga sa bejn rdxee, dini jiajb sa'csi ruhuiini lo bianij nani yu' lo guedxliujre. ¹⁰ Palga chasajni guxhijn, siliaro'ni, sa'csi xheti bianijga.

¹¹ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Nagayejs xamigwä Larz. Cha'a te chacuänäni.

¹² Dxejc räjp rexpejnpacni lojni:

—Dad, palga agudiesni, pet siajcnj.

¹³ Jesús canii lojreni agujt Larz, niluxh rexpejnpacni bejn xhigab caniini xcuent yälrejs xten bacaltis.

¹⁴ Ni'cni guniliipac Jesús räjpni lojreni:

—Agujt Larz. ¹⁵ Rbalazä sa'csi rutinu ro'c, te chalilajztu xtidxä. Colcho' te chohuiinuni.

¹⁶ Dxejcti Tomás ni rniizareni “cua'ch”, räjpni loj resa'ni:

—Colcho' te guetnāzanuni.

Jesús najc yälrbansac lo yälgujt

¹⁷ Che bidzujn Jesús lo guejdxga, agujc tajp dxej biga'tz Larz. ¹⁸ Guedx Betania tre' gajxh lo guedx Jerusalén, si'cti tio'p garol kilómetro. ¹⁹ Xhidajl rexpejñ Israel abidzujñ, siädhuiireni Mart, näjza Marii, te di gac-huin lajzreni sa'csi gujt bisiajnreni. ²⁰ Che gucbee Mart abidzujñ Jesús, birini huichaglojnini; niluxh Marii bia'n rolijzreni.

²¹ Dxejcti räjp Mart lo Jesús:

—Dad, paru suga'lu ree, di bisianä niejt. ²² Narä nanä suniidx Dios guiraa nani guiniablu lojni.

²³ Jesús räjpni lojni:

—Sibansac bisiajnlu.

²⁴ Räjp Mart lojni:

—Acananä sibaṅsacni che guidzujṅ dxej ni guibaṅsac bejṅ loj rebengut dxej lult che gun Dios yäl̄guxhtis.

²⁵ Dxejc räjp Jesús lojni:

—Narä nacä yäl̄ruspansac bejṅ loj rebengut, näjza yäl̄nabajṅ par tejpas. Nani rililajz rextidxä, masä agujtṅni, sibaṅsacni. ²⁶ Chutis tej bejṅ ni nabajṅ ni chalilajz xtidxä, dini nitloj par tejpas, ¿riliiga lajzluni, ä?

²⁷ Dxejcti räjp Mart lojni:

—Rililazäni, Dad. Ahuililazä luj najclu Crist, Xi'n Dios nani bia'n diidx guxhaḷ Dios lo guedxliujre.

Biin Jesús cuä' xpaä Larz

²⁸ Che guluux gunii Mart, huitejdxni bäjlni Marii, xhiga'tz räjpni lojni:

—Abidzujṅ Mastr. Cabejdxzani luj.

²⁹ Che biejn diajg Marii rediidxga, huisugajcni, sahuuini Jesús. ³⁰ Gajd Jesús jiu' guejdxga, laltis suga'ni cadro bidxaagni Mart. ³¹ Rexpejṅ Israel nani biädcuenäj Marii, ni cahuii didi gac-huin lajzni, che bahuiireni huisu Marii, sääni, näjza laareni huirinajlreni Marii, naareni pet lo baa sayoonni.

³² Ni'cni che bidzujṅ Marii cadro suga' Jesús, bazuxhijbni lojni, räjpni:

—Dad, paru suga'lu ree, di bisianä niejt.

³³ Che bahuii Jesús cayoon Marii, näjza rexpejṅ Israel ni siädnajl Marii, guc-huin lastooni, biääd te rsliajz lastooni. ³⁴ Dxejcti räjpni lojreni:

—¿Caro bacua'tztuni?

Räjpreni lojni:

—Dad, gudaa ree te filu.

35 Dxejcti biin Jesús. 36 Ni'cni cayäjp rexpejn Israel:

—Colh_uui, lacti sanälajznini.

37 Yu'zareni räjp:

—Dade're basiajc be_n lotiä'p. ¿Xha di niajcdi nusiajcn_i bejn_{re} te di niejtni, ä?

Gubansac Larz

38 Guc-huinduxh lastoo Jesús, gubigni lo baa. Baaga najc si'c te biliää, suga' te guiro ni rusäuureni ro'ni. 39 Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Colgudzucaj guijga.

Mart, ni najc bisiajn be_ngutga, räjpni lojni:

—Dad, pet acaladxuudxni, sa'csi agujc tajp dxej gujtni.

40 Dxejc räjp Jesús lojni:

—¿Et rniä lojlu, palga rililajztu, suhuiilu xcäl_rnibee Dios, ä?

41 Dxejcti badzucajreni guijga. Guläs Jesús lojni xhaguibaa, räjpni loj Xtadni:

—Xtadä, runidxä xquixtios lojlu sa'csi abiejn diajglu xtidxä. 42 Narä nanä guliica rucuardiajglu xtidxä, luxh naj caniäni xcuent rebejn ni tre' ree, te chalilajzreni luj baxhallu narä.

43 Che gulujx guniini rediidxga, guredxa'ni räjpni:

—¡Larz! ¡Gudaa ree!

44 Dxejc birii be_ngutga ne_n biliää. Naliib reñaani, reni'ni, niäuu te baii lojni. Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Colguslaani, colgusaan jiini.

*Bachaagreni diidx xho guiniaazreni Jesús
(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)*

⁴⁵ Xcuent dzunrore huililajz rextidx Jesús xhidajl rexpejn Israel nani huinajl Marii, che bahuiireni xhi bejn Jesús. ⁴⁶ Yu' reni huihuii loj rexpejn Israel ni laa farisee, bijreni diidx xhi bejn Jesús. ⁴⁷ Dxejcti refariseega, näjza rebixhojz ni rnibee, bire'reni bidxagsa'reni lo Junt Suprem, räjpzaren:

—¿Xho jiennu? Niguiire cayujn xhidajl milagwr.

⁴⁸ Palga guisaannuni si'c, guiralii bejn sililajz xti-idxn, sinajlrenini. Dxejcti jääd reben roman ni rnibee, gudzucajreni xcälrnibeenu, sudzujlzaren lajdxnu.

⁴⁹ Dxejc Caifás, bixhojzro ni riäjł gunibeeni lo rebixhojz ijzga, räjpni lojreni:

—La'tu xhetliidi najnditu. ⁵⁰ Ditu gun xhigab laaca guet tejtis bejn xcuent guideb guejdx, didi nitloj guideb lajdxnu.

⁵¹ Niluxh Caifás dini ninii diidxre xcuentcni. Sa'csi ijzga rnibeeni lo rebixhojz, lagajc Dios badeed diidxga guniini. Ni'c gunixgaani guet Jesús xcuent nación xten rexpejn Israel. ⁵² Luxh xhet ganaxtis xcuent nacionga, näjza te guire' guiraa rexpejn Dios nani nare'ch loj guideb guedxliujre. ⁵³ Ni'cni dxejliga bachaag rebejnga diidx te don xho gunreni gugu'treni Jesús.

⁵⁴ Ni'cni diru Jesús nisij nez loj rexpejn Israel. Biriini región Judea, huijni te lajt gajxh nez lo reyubijdz, lo te guejdx ni laa Efraín. Ro'c biannäjni rexpejn pacni.

⁵⁵ Guxii dxej cayäädx guidzujn lanij ni laa pascw ni rujn rexpejn Israel. Xhidalduxh reben guejdx huij guedx Jerusalén te gusiaren lastooren, te gac

gunreni lanij xten pascw. ⁵⁶ Cansajreni caguilreni Jesús; che yu'zarení neñ guidoro, canabdiidx lo sa'reni, rájpreni:

—¿Xhi najtu? ¿La siädni lanijre o laa dini jiäd, ä?

⁵⁷ Refarisee näjza rebixhojz ni rnibee loj rebixhojz, agunibeereni palga yu' chu najn caro yu' Jesús, chaye'tzni lojreni te guiniaazrenini.

12

Gudäáb te gunaa se't ni' Jesús
(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Che riädx xho'p dxej gal lanij pascw, huij Jesús guedx Betania cadre rbájz Larz nani baspañsac Jesús loj rebenğut. ² Ro'c bejnreni te xchej te gau Jesús. Mart bateed xchejga, näjza Larz sobganäj Jesús näjza rexpejn pacni lo mex. ³ Dxejcti bidzunnäj Marii si'cti garol litr se't ni rlianexhduxh si'c nard. Sacduxh se'tga. Dxejcti gudäábni se'tga lo reni' Jesús, baspijdzni ni'ni con xquidxenjci. Guideb neñ yu'ga gulanejxh se'tga. ⁴ Dxejcti rájp Judas Iscariot, xi'n Simón, ni najc te rexpejn pac Jesús, lagajc ni abejn xhigab guto'ni Jesús, rájpní:

⁵ —¿Xhicuent di se'tre nido' choñ gayuu denar te nidis meelga loj rebenğroob? (Choñ gayuuga najc si'cti ni xca' te niguii paru gunni dzuun tzubiteb bäii.)

⁶ Guniini si'c, xhet sa'csi riadini reproob, per sa'csi laani najcni te gubaan, luxh laani ca'ni bols cadre ruchee meel, luxh rbääni meel lojga te rca'nini. ⁷ Ni'cni rájp Jesús lojni:

—Na'c gudxojnluni; subasälxgaanini, che gajd guidzujñ dxej nani guiga'tzä. ⁸ Dxej-yääl yu' rebenproob lojtu, luxh narä dina chuä lojtu xchej.

Laareni rlajzreni nugu'tzareni Larz

⁹ Dxejc che gucbee xhidajl xpejñ Israel yu' Jesús rolijz Larz ni gubañsac lo rebengut, bidzujñreni, xhet xcuentis Jesús. Biäädreni te fiizareni loj Larz nani baspañsacni lo rebengut. ¹⁰ Dxejcti rebixhojz ni rnibee bachaagzareni diidx te ju'tzareni Larz, ¹¹ sa'csi xhidajl rexpejñ Israel salilajzreni xtidx Jesús sa'csi bahuiireni gubañsac Larz.

Biu' Jesús guedx Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Che bara yääl, rebejñ xhidajl ni bidzujñ lanij biejn diajgreni asiäddzujñ Jesús guedx Jerusalén, ¹³ dxejcti batiu'reni ñaa reyagzijñ, biriireni nen guejdx, sachaglojrenini. Guredxa'reni, räjpreni lo Jesús:

—¡Colguiliä'p xpala'n Dios! ¡Chicbaa nani siääd xcuent Dad nani najc reii lo rexpejñ Israel!

¹⁴ Bidxäl Jesús te burbäz, gubijbnini, si'cni caj lo reguijtz:

¹⁵ Na'c guidxejbtu, bejñ ni rbäjz nen guedx Sión.

¡Colhuii! Reii xtentu asiääd, bijbni dejtz te burbäz.

¹⁶ Di rexpejñpacni niacbee recosga che gujcreni, niluxh che gubañsacni loj rebengut, dxejc banaj lajzreni recos nani caj lo guiitz xcuentni, näjza guiraa recos ni bejñ rebejñ lo Jesús te guzojb rediidxga.

¹⁷ Reben xhidajl ni suganäjni che gurejdxni Larz te biriini nen baa che baspañsacnini lo rebengut, bizzareni diidx xcuent guiraa ni bahuiireni. ¹⁸ Ni'cni

biädchagloj reben_u xhidajlgani, sa'csi abiejn diajgreni laani bejn_{ni} milagwrre. ¹⁹ Ni'cni räjp re-farisee lo sa'reni:

—Aruhiiitu xhet sajcdi jie_{nu}. ¡Colhuii! Empac sanajl guideb guedxliujni.

Riädtiil regriegw Jesús

²⁰ Yu' gaii ben_uriegw nadxaag lo rebejn_u ni biädted lanij guedx Jerusalén. ²¹ Rebejn_{re} bidzuj_n loj Felipe nani siädäd guedx Betsaida xten Galilee, gusloj gunabreni lojni, räjpreni:

—Dad, rlaaznu guihuiinu lo Jesús.

²² Biädäd Felipe, räjpni loj Andrés, dxejcti guiro'preni huiye'tzreni lo Jesús. ²³ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Abidzuj_n or ni chä'p xpala'n Xi'n Dios ni gujc Niguui. ²⁴ Rniliäpac lojtu, palga di te xob binij jiajb lo yuj, ne_n xhurc cadro cueni, te rianxtebni, guetni, dini guiliejn. Luxh palga guetni, siliejn_{ni}, rajcza te nisro lojni, rajc xhidajl xob binij. ²⁵ Nani sanälajz xcäl_nabaj_nni, sunijtnini, luxh nani rbälaz xcäl_nabaj_nni lo guedxliujre, sica'ni yäl_nabaj_n par tejpas. ²⁶ Palga yu' chu tej ni rlanj chu loä, sujiäd_najlni xnezyuä, te cadro yu'ä, ro'cza cuäaz ni ru' loä. Palga yu' chu gun xtzunä, siliä'pza Xta_{dä} xpala'n_{ni}.

Rnixgaa Jesús guetni

²⁷ Räj_pzani:

—Naj cayac-huin lastoä. ¿Xhichani'cza gäpä lo Xta_{dä}? ¿La siniä: Dad, gucnäj narä te di tedä or ni siädäd? Ni te tedäpac orga biälä lo guedxliujre. ²⁸ Xta_{dä}, bejn si'cni riäj_l gac te guiliä'p bejn xpala'n_{lu}.

Dxejcti xhaguibaali biejn te xse' te ni räjp:

—Agulä'pä xpala'nä, siliä'pä xpala'nä stehuält.

²⁹ Ni'cni lo rebejn ni tre' ro'c, ni biejn diajgreni se'ga, yu' reni räjp:

—Lascanu gunii te guzii.

Guyu'zareni räjp:

—Te xangl Dios ni gunii lojni.

³⁰ Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Et xcuentädi gunii xse' ni gunii, xcuenttis la'tu guniini. ³¹ Naj abiääd xcäl_guxhtis Dios lo guedxliuj. Naj sibicaj xcäl_rnibee nani rnibee lo guedxliujre.

³² Naj, che guiliäsreni narä jiaa lo guedxliuj, te galä ro'c, sutie'ä guiraa bejn loä.

³³ Rediidxre gunii Jesús te canixgaani xho guetni. ³⁴ Räjp rebejn lojni:

—Nuure biejn diajgnu bilreni lo leii, Crist ni jiääd sibajn par tejpas. ¿Xho mood rniilu, nanab chäs Xi'n Dios ni gujc Niguii jiaa lo guedxliuj? ¿Chuxhni'c najc Xi'n Dios ni gujc Niguii ni ruzä'tlu?

³⁵ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Stera'tsi yu' bianij lojtu. Col_saj la_l ni rajptu bianijga, te di guiniaaz yäl_xcä_jy la'tu, sa'csi ni rsiaj loj nacä_jy, dini gan caro chääni. ³⁶ La_l ni rajptu bianij, col_chalilajz bianijga te gactu rexi'n bianij.

Gunii Jesús rediidxga lojreni, dxejcti biunejzni ro'c, bicuatzlojni.

Xhicuent di rexpejn Israel nililajz xtidx Jesús

³⁷ Xhidajl remilagwr bejn Jesús nez loj rexpejn Israel, niluxh direni nililajz xtiidxni, gulälazreni nani baxha_l Dios lojreni. ³⁸ Ni'cni guzojb diidx nani gunii Isafas, ni gunii xtidx Dios galoro, räjpni: Dad, ¿chuni'c huililajz xtiidxlu?

¿Chuloj baluulu xcäl_rnibeduxhlu, ä?

³⁹ Ni'cni di niajcdi nililajzreni, sa'csi guniiza Isaías, räjpni:

⁴⁰ Abascäjyni lojreni,
abennajdni lastooreni,
te di rebalojreni fii,
te di lastooreni gacbee,
te di gusiejch lajzreni,
te di gusiäcäreni.

⁴¹ Rediidxre gunii Isaías, sa'csi bahuiini xcäl_rdimbicha' Jesús xhaguibaa, dxejc guniini xcuentni.

⁴² Dxejcti gaii rebejn ni rnibee huililajz xtiidxni che räjpni abaxhaḷ Diosni, niluxh bidxejbreni reben farisee, ni'c direni nicäjp ahuililajzreni, te di gurilaagwreni laareni, gudxojnreni jiu'reni nen guidoo. ⁴³ Sa'csi rdxaglajzruren i guiliä'p rebejn xpala'nreni luxh guxiiru rlajzreni guiliä'p Dios xpala'nreni.

Xtidx Jesús sigubee rebejn

⁴⁴ Dxejcti gudidxa' Jesús:

—Nani chalilajz xtidxä, et ganaxdi ni cania rililajzni, näjza xtidx Xtadä nani baxhaḷ narä rililajzni. ⁴⁵ Nani ruhuii loä, ruhuiizani loj ni baxhaḷ narä. ⁴⁶ Narä biälä si'c bajl lo guedxliujre, te guiraa renani chalilajz xtidxä, diruren chu lo yäl_cäjy. ⁴⁷ Nani riendiajg xtidxä, luxh dini gusoob rediidxga, dina gunä yäl_guxhtis lojni, sa'csi dina niälä te gunä yäl_guxhtis reben_guedxliuj, biälä te guslaä reben_guedxliuj lo dojl. ⁴⁸ Nani rbälaz narä, ni di gusoob xtidxä, yu' chu gun yäl_guxhtis xtojlni; lagajc rediidx nani guniä gun yäl_guxhtis xtojlni che gal

lult dxej. ⁴⁹ Sa'csi narä dina niädniä lagajc xcuentä, lagajc Dad ni baxhal narä, lagajc laani gunibeeni xhini'c guiniä, xhini'c guluiä. ⁵⁰ Luxh nancheä gunibeeni chu yäl nabajñ par tejpas. Ni'cni rediidx nani rniä, rniäreni si'cpacni gunii Xtadäni loä.

13

Jesús gudiibni ni' rexpejñpacni

¹ Che gajd gal dxe lanij ni laa pascw, najñ Jesús asiäddzungajxh xorni, or ni jiunejzni lo guedxliujre te chääni lo Xtadni. Luxh sa'csi agajc sanälajzni rexpejñpacni nani yu' lo guedxliujre, sinälajznanireni par tejpas.

² Ni'cni lal ni cayauxchejreni biu' bendxab nen lastoo Judas Iscariote, xi'n Simón, te guto'ni Jesús.

³ Sa'csi agucbee Jesús abateed Xtadni guira'ti ladzñaani, gucbeezani loj Dios biriini, lo Dios guibi'zani, ⁴ ni'c huisu Jesús lo xchejga, gulääni xhablojiaani, gudojbni te tuäii, batejbni xque'ni.

⁵ Dxejcti cua'ni nis neñ te chaa, guslojni gudiibni ni' rexpejñpacni, baspijdzni ni'reni con tuäiiga.

⁶ Che bidzujñni loj Simón Pedr, räjp Pedr lojni:

—Dad, ¿xhixh luj siguiiblu ni'ä?

⁷ Dxejc räjp Jesús lojni:

—Nani cayunä dilu gacbeeni ñaj, guixee-huijdx sacbeeluni.

⁸ Räjp Pedr lojni:

—¡Dipaclu quiib ni'ä!

Räjp Jesús lojni:

—Palga dina quibä ni'lu, digacdiru gaclu xpeñä.

⁹ Räjp Pedr lojni:

—Dad, na'c quiiblu ni'ätis näjza ñää näjza yecä gudiib.

¹⁰ Räj̄p Jesús lojni:

—Nani agojz di guiquiin gazzacni; ni'tisni gudiib, sa'csi naya guidebni; nayazatu, per xhet guiraaditu naya.

¹¹ Sa'csi anajnni chu guto'ni, ni'cni guniini: “Xhet guiraaditu naya.”

¹² Ni'cni che gulujx gudiibni ni' rexpelj̄ni, got-sacni xhajbni, guresacni lo mex, räjpni:

—¿La najntu xhini'c benä lojtu, ä? ¹³ La'tu rniitu narä, Mastr näjza Dad. Luxh laaca rniitu sa'csi nacäni. ¹⁴ Mbaj, palga narä ni nacä Dad, nacäza Mastr, gudibä ni'tu, la'tu sigajcza riäj̄l quiibtu ni' resa'tu. ¹⁵ Sa'csi abaluiä lojtu xho gacni, te chanuu guntu sigajc ni benä lojtu. ¹⁶ Rniliä, rniliäpac lojtu, di te mos gac beñroru lo xlamni; diza te ni rij xmandaad beñ gac beñroru loj nani baxhal̄ni. ¹⁷ Palga najntu recosre, chicbaazatu palga si'c guntu.

¹⁸ 'Dina guiniä diidxre lo guiraatu. Numbeä reni aguleä, niluxh nanab soob xtidx Dios ni caj lo rexquijzni. Scree najc rediidxga: “Nani rajw xcuxtilä, ni'c agubiréni, agulälazni narä.” ¹⁹ Ni'cni agunixgaäni, che gajdni gac, te che gacni chalilajztu nacä chu rniä nacä. ²⁰ Rniliä, rniliäpac lojtu, nani riu xtidx nani ruxhalä, riuzani xtidxä; luxh nani riu xtidxä, riuzani xtidx nani baxhal̄ narä.

Räj̄p Jesús chuni'c guto'ni

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Che gulujx gunii Jesús rediidxre, guchuinduxh lastooni, dxejc guniliini:

—Rniliä, rniliäpac lojtu, tejt̄tu suto' narä.

²² Dxejc gusloj cadxeloj rexpej_nni lo sa'reni, di jien chuchani'c cagusä'tni. ²³ Tej rexpej_nni nani sanälajzruni sobga' cuä'ni. ²⁴ Dxejcti bejn Simón Pedr seen lojni te guiniabdiidxni loj Jesús chu xcuent caniini. ²⁵ Dxejc nani sobga' cuä'ni, gubigruni loj Jesús, gunabdiidxni lojni, räjpni:

—Dad, ¿chuni'c rusä'tlu?

²⁶ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Guhuadxä te la' yätxtiil. Loj nani gudedäni, ni'c najcni.

Dxejcti bahuajdxni tla' yätxtiil, badeednini loj Judas Iscariote, xi'n Simón.

²⁷ Che gulujx gudajw Judas yätxtiilga, biu' be_ndxab lastooni. Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Ni r_lajzlu gunlu, bejngani.

²⁸ Nicla tej reni sobga' lo mex direni niacbee xhicuent räjpni lojni si'c. ²⁹ Sa'csi Judas ca' bols meel, gaiireni bejn xhigab pet guniini si'c sa'csi yu' xhi chasiini par lanij, o pet yu' xhi gudeedni loj rebe_n ni xhet rajpdi. ³⁰ Che gudajw Judas yätxtiilga, birigajcni, luxh abiu' guxhij_n.

Didxcoob ni gunibee Jesús

³¹ Dxejcti che abirii Judas lojreni, räjp Jesús lojreni:

—Naj sien_loj xcä_lr_nibee Xi'n Dios ni gujc Niguui, luxh lojni sien_loj xcä_lr_nibee Dios. ³² Palga suluiloj Xi'n Dios ni gujc Niguui xcä_lr_nibee Dios, dxejc suluilojza Dios xcä_lr_nibee Xi'n Dios ni gujc Niguui, luxh siojb gunnini. ³³ Rexi'nä nani sanälazä, diru gac xchej chunää la'tu. La'tu siguiiltu narä, per si'cni räpä lo rexpej_n Israel si'cza rniä lojtu naj: Di gacdi jääd_tu cadre cha'a. ³⁴ Te didxcoob r_nibeä

guntu: Colchanälajz sa'tu. Sigajc ni sanälazä la'tu, sigajcza colchanälajz sa'tu. ³⁵ Palga rinälajz sa'tu, si'c sacbee guiraa beñguedxliuj najcpactu rexpenä.

Xhini'c gun Pedr loj Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Dxejcti räjp Simón Pedr loj Jesús:

—Dad, ¿caro chäälu?

Räjp Jesús lojni:

—Cadro cha'ä digacdi jiädnejllu narä naj; niluxh sidzujñ dxej jiäädlu ro'c.

³⁷ Räjp Pedr lojni:

—Dad, ¿xhicuent digacdi jiälä naj? Palga rquiin guetä xcuentlu, suguetä.

³⁸ Räjp Jesús lojni:

—¿La guliilu guetlu xcuentä, ä? Rniliäpac lojlu, nicla gajd guidgäi cuedxa' chon huält, säjblu dilu gumbee najrä.

14

Jesús najc nezyuj lo Dad

¹ Dxejcti räjp Jesucrist lojreni:

—Na'c chutu yärsia'. Rililajztu xtidx Dios, colchalilajzza xtidxä. ² Yu' xhidalduxh yu' cadre rbäjz Xtadä. Palga xhet si'c di najcni, dizana niniä lojtu si'c. Sia'ä chasucheä reyu' par la'tu. ³ Luxh palga chasucheä cadre cuäätzu, che gulluxäni, sibusacä, te chanäätu ro'c, te cadre yu'ä, ro'cza chutu. ⁴ La'tu anajntu caro cha'ä, anajnzatu nezyuj ni chäätu.

⁵ Dxejcti räjp Tomás loj Jesús:

—Dad, dinu guidon caro chäälu, ¿xho guidonnu nezyujga, ä?

⁶ Räj̄p Jesús lojni:

—Narä nacä nezyuj. Narä nacä didxliipac, nacäza yäl̄nabaj̄n. Por narätis sajc chää bejn̄ cadro rbäjz Xtadä. ⁷ Palga la'tu niembeetu chuni'c nacä, niembeezatu Xtadä. Luxh ñajli abiembeepactuni sa'csi acahuiitu lojni.

⁸ Räj̄p Felipe loj Jesús:

—Dad, basaan guihuiinu loj Xtadlu; ni'ctis rlaaznu.

⁹ Dxejcti räj̄p Jesús lojni:

—Felipe, ¿la gajdlu gumbee narä, luxh lacti xchej yu'a lojtu, ä? Nani ruhuii loä, abahuiini lo Xtadä. ¿Xhicient rniablu filu lo Xtadä, ä? ¹⁰ ¿La dilu chalilajz najrä yunää Xtadä, luxh Xtadä yunäjzani narä, ä? Rediidx nani rniä dina guiniäni lagajc xcuentä, sa'csi Xtadä ni yunäj narä laani rujn lagajc rextzuunni. ¹¹ Colchalilajz xtidxä, che rniä narä yunää Xtadä, luxh Xtadä yunäj narä. O palga ditu chalilajzni sa'csi najcni xtidxä, colchalilajzni sa'csi abahuiitu rextzuun ni runä. ¹² Rniliäpac lojtu, nani chalilajz xtidxä, sajc gunni redzuun nani runä, luxh sujñni dzunroru sa'csi sia'a cadro yu' Xtadä. ¹³ Luxh guiraa ni guiniablu lo Xtadä xcuentä, narä sunäni, te guluiloä xcäl̄rnibee Xtadä. ¹⁴ Narä sunä xhitis ni guiniabtu por laä.

Ria'n diidx guxhal Jesús Sprit Dxan

¹⁵ Räj̄pzani:

—Palga sanälajztu narä, susoobtu xtidxä.

¹⁶ Dxejc siniabä lo Xtadä, te guniidxni stee nani gacnäjtu te chunäjni la'tu par tejpas.

¹⁷ Nalajznu, Xp̄rit Dxan xten Dios, ni rnili. Di

gacdi xca' reben guedxliujni, sa'csi direni fii lojni, niclaza gumbeerenini. Niluxh la'tu numbeetuni sa'csi yunäjni la'tu, yu'ni neñ lastootu. ¹⁸ Dina gusanbisiäbä la'tu; sibisacä jiädhuiä la'tu. ¹⁹ Diru gac xchej, dxejc diru reben guedxliuj fii loä, niluxh la'tu suhuiitu loä. Sa'csi nabanä, la'tu nabajnzatu. ²⁰ Neñ redxejga, dxejc sacbeetu yunää Xtadä, la'tu yunäjtu narä, luxh narä yunääza la'tu. ²¹ Nani numbee Xtadä, nani rusooobza xtidxä, ni'c ruluini sanälajzpacni narä. Luxh Xtadä sinälajzza nani sanälajz narä, näjza narä chanälazä bejnğa, luxh suluiloä lagajc narä lojreni.

²² Dxejcti räjp Judas (xhet Iscariótedi) lojni:

—Dad, ¿xhini'c gunlu te guluilojlu lojtisnu, xhet näjdi loj reben guedxliujdi, ä?

²³ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Nani sanälajz narä, ni'c riu xtidxä. Ni'c chanälajz Xtadä, dxejc jiopläznäänuni guiro'pnu Xtadä. ²⁴ Nani di chanälajz narä, dini jiu xtidxä. Luxh rediidx nani biejn diajgtu, et xtidxadini; xtidx Xtadäni ni baxhaļ narä.

²⁵ 'Caniä guiraa rediidxre lojtu laļni yu'ä lojtu, ²⁶ per Sprit Dxan xten Dios nani jiädycnäjtu, nani guxhaļ Xtadä xcuentä, laani suluini lojtu guira'ti, näjza susnajni lajztu guiraa rediidx nani aguniä lojtu. ²⁷ Yälrbecdxilajz rusa'nä lojtu, xcälrbecdxilazä runidxä lojtu, et si'cdini runiidx guedxliujdi najc nani runidxä lojtu. Na'c chutu yärsia', na'cza guidxejbtu. ²⁸ Abiejn diajgtu ni guniä lojtu: Sia'ä luxh siälsacä lojtu. Paru ninälajzpacktu narä, sibalajztu xcuentä che guniä sia'ä lo Xtadä, sa'csi Xtadä

najc benroru loä. ²⁹ Scree agunixgaäni lojtu, te che soobni, dxejcru chalilajztu xtidxä.

³⁰ 'Diruna guiniduxhä lojtu, sa'csi asiääd nani rnibee loj guedxliujre, luxh digacdi guinibeeni narä; ³¹ riäj̄l gac recosre te gacbee reben̄ guedxliuj sanälazä Xtadä, rusobäza xtidx Xtadä, runä nani gunibeeni. Colchastie, colcho' jiunejznu ree.

15

Jesús najc si'c te yaguub

¹ Rāpzani:

—Narä nacä si'c te yaguub. Xtadä najc si'c nani rusuj yajgga. ² Rebejn̄ najc si'c reṇaa yajgga. Guiraa reṇaa yajgga nani xhet cajdi lojni rutiu-ugnini. Luxh guiraa reṇaa yajgga ni caj ninejxh lojni, rusianini te xcajru ninejxh lojreni. ³ La'tu anajctu ben̄naya xcuent rediidx nani aguniä lojtu. ⁴ Colguiban̄näj narä, sigajc ni naban̄nää la'tu. Digacdi xcaj ninejxh lo te ṇaa yajg palga agurujgni lo yaguub. Sigajcza la'tu, palga guibicajtu loä, di gacdi guntu xtzunä.

⁵ 'Narä nacä si'c yaguub. La'tu najctu si'c reṇaa yajgga. Nani riannäj narä, naräza riannääni, ni'c sajc runduxhni xtzunä, sa'csi che guibicajni loä, xhet sajcdi gunni. ⁶ Nani di chupac loä, sibicajni si'c reṇaa yajg nani rdin sa'csi xhetru rcajdi lojni, dxejcti rbijdzni, rusäl̄ bejn̄reni lo däj te checni.

⁷ 'Palga chupactu loä, palgaza chupac xtidxä lastootu, colnab nani rlajztistu, luxh narä sunidxäpacni. ⁸ Che gunpactu xtzun Dios, dxejc fii bejn̄ najcpactu xpenä, siliä'p bejn̄ xpala'n Xtadä, Dios. ⁹ Si'cpacni sanälajz Xtadä narä, sigajcza

sanälazä la'tu. Colchanuu lo xcälrinälazä. ¹⁰ Palga jiutu rextidxä, sinuutu lo xcälrinälazä, sigajc ni abasobä xtidx Xtadä, luxh rinuä lo xcälrinälajz Xtadä.

¹¹ Rniä rediidxre lojtu te guibalaznäjtu narä, te si'c guibalazduxhpactu. ¹² Dee najc diidx ni rnibeä guntu: colchanälajz sa'tu si'cni sanälazätu. ¹³ Xheti te yälsanälajz ni guroobru lo yälsanälajzre, gudeed te bejn xcälñabajñni, guetni lacuaa resa'ni. ¹⁴ La'tu najctu resa'ä palga gusoobtu diidx nani guinibeä guntu. ¹⁵ Diruna cuälää “mos” la'tu, sa'csi di remos gan xhi rujn xlamreni. Luxh narä agulälää la'tu “rexamigwä”, sa'csi guira'ti rediidx ni biejn diagä lo Xtadä aguniäza rediidxga lojtu. ¹⁶ Et la'ditu gule narä, narä guleä la'tu. Guleä la'tu te guntu xtzun Xtadä, te na'cza nitloj dzuunga. Te guira'tiza nani guiniabtu lo Xtadä por laä, ni'cza guniidxni lojtu. ¹⁷ Dee rnibeä guntu: colchanälajz sa'tu.

Rbälaz rebejn guedxliuj Jesús näjza rexpejnñi

¹⁸ Palga cuälaz rebejn guedxliuj la'tu, anajntu agulälazxgaareni narä. ¹⁹ Paru najctu bejn guedxliujre, sinälajzreni la'tu. Per ditu gac bejn guedxliuj, sa'csi narä guleä la'tu te jiutu xtidx Xtadä, ni'cni rbälaz rebejn guedxliuj la'tu. ²⁰ Colsnaj lajztu diidx nani guniä lojtu, 'di te mos gac beñroru lo xlamñi'. Palga basacsíreni narä, susacsízareni la'tu. Palga rusoobreni xtidxä, susoobzareni xtiidxtu. ²¹ Guiraa recosre sunnäjreni la'tu xcentä sa'csi direni gumbee nani baxhal narä.

²² Paru dina niädniä lojreni direni niujn dojl xten xcälrdxechlajzreni loä, per naj di gacdi guiniireni direni gacbee yu' xtojreni. ²³ Nani rbälaz

narä, rbälazzani Xtadä. ²⁴ Palga dina niunä nez lojreni remilagwrro, sa' nani rutru rajcdi rujn, direni niajp dojlga; sa'csi abahuiireni redzuunga, ni'c agulälazreni narä, näjza Xtadä. ²⁵ Bejnreni si'c te guzojb diidx nani cuaj lo guiitz agujc xchero: “Gulälazreni narä, luxh xhetlidi benä.”

²⁶ 'Che jiääd nani gacnäj la'tu, laani sinii xcuentä, chu nacä. Laani najc Sprit ni yu' lo Xtadä, siniini didxlii. Narä suxhaläni lojtu; lo Xtadä guiriini jiädni lojtu. ²⁷ Näjza la'tu siniitu diidx xcuentä, chu nacä, sa'csi guyu'tu loä cheni gusloäli cagusule'ä diidxga.

16

¹ Rediidxre rnixgää lojtu, te didi yu' xhi gun jiajbtu te gunijttu lo xtidxä. ² Sidzujn dxej sibääreni la'tu dirureni gusaan jiu'tu neñ guidoro. Sidzujn or chutis ju't tejtü, suchaloni cayacnäjni Dios. ³ Guiraa recosre sujnreni sa'csi direni gumbeepac Xtadä, niclaza narä. ⁴ Agunixgää rediidxre lojtu, te che guidzujn orga sinaj lajztu xcuent rediidx ni guniä lojtu.

Redzuun ni rujn Sprit Dxaan xten Dios

'Dina niniä rediidxre lojtu che gusloä cagusule'ä diidx, sa'csi suganää la'tu. ⁵ Naj agojl guibi'ä loj nani baxhal narä, luxh nicla tejtü di guiniabdiidx: “¿Caro chäälu?” ⁶ Dxejc sa'csi aguniä recosre lojtu, ni'c cayac-huin lastootu. ⁷ Luxh rniliäpac lojtu, hueenru par la'tu cha'ä. Palga dina cha'ä, di gacdi jiääd lojtu nani racnäj. Niluxh palga cha'ä, suxhaläni lojtu. ⁸ Luxh laani, che jiädni lo guedxliujre, susanijni xcäriejn rebejn te gacbeereni xcuent

dojl, näjza xcuent xcäl_nabañnaya Dios, näjza xcuent yäl_guxhtis xten Dios. ⁹ Guluiizani xcuent dojl lojreni sa'csi direni chalilajz xtidxä. ¹⁰ Guluiini xcäl_nabañnaya Dios lojreni sa'csi sibisacä lo Xtaďä, luxh dirutu fii loä. ¹¹ Guluiini xcuent yäl_guxhtis xten Dios lojreni sa'csi abejn Dios yäl_guxhtis loj beñdxab nani rnibee lo guedxliujre.

¹² 'Yu' xhidajlru diidx rlazä guiniä lojtu, niluxh digacdi gacbeetureni naj. ¹³ Che jääd Sprit xten didxlii xten Dios, laani susanijni xcäriejntu te gacbeetu guiraa redidxgulii, sa'csi dini guinii diidx xcuentcani, siniitisni ganax rediidx nani gudeed Dios lojni te guiniini. Siniizani xcuent recos nani churu gac. ¹⁴ Laani siliä'pni xpala'nä sa'csi sica'ni xhixtenä, suluiinini lojtu. ¹⁵ Guiraa ni rajp Xtaďä najc xtenä, ni'cni rniä suluiini xhixtenä lojtu.

Xcäl_rac-huin lajztu sibixloj ni yäl_rbalajz

¹⁶ 'Sbale'si dxej, dxejc dirutu fii loä; dxejctiru sgaii dxej suhuisactu loä sa'csi narä sia'a lo Xtaďä.

¹⁷ Dxejcti räjp rexpejn_pacni lo sa'reni:

—¿Xhini'c caniini loonu? Sbale'si dxej, dxejc dirutu fii loä, dxejctiru sgaii dxej suhuisactu loä, näjza: sa'csi sia'a lo Xtaďä. ¹⁸ Ni'cni cayäjpreni lo sa'reni: ¿Xhi dee rniini, “sbale'si dxej”? Dinu gacbee xhini'c caniini.

¹⁹ Guabee Jesús xhini'c rlanjzreni guiniabdi-idxreni lojni, dxejcti räjpni lojreni:

—Canabdiidx lo sa'tu xhi säloj nani guniä che guniä, sbale'si dxej, dxejc dirutu fii loä; dxejcru sbale'si dxej, suhuisactu loä. ²⁰ Rniliäpac lojtu,

la'tu soontu, niluxh reben guedxliujre sibalazduxhreni. Sac-huinuxh lastootu niluxh yälrac-huinre sibixhlojni yälrbalajz. ²¹ Te gunaa che gaal xi'nni, rdejdnı trabajw, dxejcti che aguyu' xi'nni, riäl lajzni gudejdnı trabajw, dxejc arbaa lajzni gojl xi'nni te niguii lo guedxliujre. ²² Ni'cni, sigajcza rac-huin lastootu naj, dxejcti che jiädhuisacätu, dxejc sii sibalajztu neñ lastootu, luxh rut gacdi gudzucajdi yälrbalajzga.

²³ 'Neñ redxejga xhetiru xhi yälguiniabdiidxdı guntu loä. Rniliäpac lojtu, nani guiniabtu lo xtadä xcuentä, laani suniidxnini lojtu. ²⁴ Naj xhet canabditu xcuentä. Colnabni, te xca'tuni, te guibalajztu.

Jesús, nani abejn gaan lo guedxliujre

²⁵ 'Aguniä guiraloj lojtu con cuent ni ruluii, niluxh sidzujñ dxej che diruna guiniä cuent ni ruluii lojtu. Siniä didxguyasi lojtu xcuent Xtadä. ²⁶ Neñ redxejga guiniabtu por laä. Luxh dizana guiniä siniabä narä loj Xtadä par la'tu, ²⁷ sa'csi la-gajcza Xtadä sanälajzni la'tu, sa'csi la'tu sanälajztu narä, luxh ahuililajzzatu loj Dios biriä biälä lo guedxliuj. ²⁸ Biriä lo Xtadä xhaguibaa, biälä lo guedxliujre, siunezäza lo guedxliujre, sibisacä lo Xtadä xhaguibaa.

²⁹ Räjpxejeñpacni lojni:

—Naj sii caniilu guyasi, dini gac si'c redidxhiga'tz xten cuent ni ruluii. ³⁰ Naj sii gucheenu racbeelu guira'ti rexhicos, xhetru nanabdi guiniabdiidxrunu lojlu; ni'cni ahuililajznu biriilu lo Dios ni yu' xhaguibaa.

³¹ Räjpxejeñ Jesús lojreni:

—¿La rililajzpacktu naj, ä? ³² Asiäddzungajxh teb or luxh ala bidzujn orga, che guire'chtu, cade tejtü xnez-xnejztu, te gusanxtebtu narä, luxh dina jianxtebä sa'csi Xtadä suganäj narä. ³³ Aguniä rediidxre lojtu te cuedxi lastootu lo guedxliujre xcuentä. Lo guedxliujre sidejdpactu trabajw, colgusutijp lastootu sa'csi narä abenä gaan loj guedxliujre.

17

Gunab Jesús lo Dios xcuent rexpejnpackni

¹ Che gulujx guniini loj rexpejnpackni rediidxga, guläsni lojni xhaguibaa, räjpni lo Dios:

—Xtadä, abidzujn or; gulä'p xpala'n xi'nlu te guiliä'pza xi'nlu xpala'nlu, ² sigajc ni badeedlu lojni yälrnibee loj guiraa reben guedxliuj, te gac gudeedni yäl nabajp par tejpas lo guiraa renani badeedlu lojni. ³ Redee rajp yäl nabajp par tejpas; numbereni luj ni najc tejtis GuebDios, näjza narä Jesucrist nani baxhalu lo guedxliujre.

⁴ Narä gulä'pä xpala'nlu lo guedxliujre, abaluxä dzuun nani baniidxlu gunä ree. ⁵ Naj Xtadä, gulä'p xpala'nä con luj, con bala'n, con yälrdimbicha' ni gopä galooli che gajdli guirixtiej guedxliuj.

⁶ Loj rebejn nani baniidxlu loä, ni gulelu lo reben guedxliujre, loj reni'c abasule'ä, abaluiä chu najclu. Xtenpacku najcreni, baniidxlureni loä, luxh rapdzu'tzreni xtiidxlu. ⁷ Naj agucbeereni guiraa rediidx ni guniä lojreni lojpacku siädni. ⁸ Sa'csi rediidx nani baniidxlu loä, aguniä rediidxga lojreni, luxh ahuililajzreni rediidxga,

agucbeepacreni lojlu biriä, ahuililajzreni lujpac baxhal narä.

⁹ 'Narä rniabä xcuentreni, dina guiniabä xcuent reben guedxliujre, ganaxtis xcuent renani abaniidxlu loä, sa'csi laareni najcreni xpejnlu. ¹⁰ Guiralii ni najc xtenä, najczani xtenlu. Guira'tiza ni najc xtenlu najczani xtenä. Agulä'pzareni xpala'nä.

¹¹ 'Narä diruna jia'nä lo guedxliujre, laareni sia'nruareni lo guedxliujre. Luxh narä siälä lojlu. Xtäädä ni najc Dxanro, gucnäj renani baniidxlu loä con xtiidxlu, nani baniidxlu loä te gunreni tejsi xhigab sigajcni riennu nurnu tejsi xhigab. ¹² Che guyunääreni lo guedxliujre, gucnää con xtiidxlu guiraa renani baniidxlu loä, luxh nicla tejreni di ninitloj, xtebtis nani gunijt te gusojb ni caj lo xtidx Dios.

¹³ 'Luxh naj sibilacä lojlu. Caniä rediidxre laj ni yu'ä lo guedxliujre, sa'csi rlazä guibaa lajzreni si'c ni rbaa lazä. ¹⁴ Abasule'ä xtiidxlu lojreni, luxh rebejn guedxliuj rdxe'chreni lojreni sa'csi direni gac bejn guedxliujre sigajc ni dizana gacä bejn guedxliujre. ¹⁵ Dina guiniabä cuäälureni lo guedxliujre, rniabä gudzucajlureni loj bendxab. ¹⁶ Direni gac bejn guedxliuj, sigajc ni dizana gacä narä bejn guedxliuj. ¹⁷ Basyareni con xtiidxlu, sa'csi xtiidxlu najc didxguliipac. ¹⁸ Sigajc ni baxhallu narä lo guedxliujre, sigajcza ruxhaläreni te chääreni guideb guedxliuj. ¹⁹ Xcuentreni rudedä lagajc narä, te näj laareni gacnayareni con xtidxguliipaclu. ²⁰ Dina guiniabä xcuent laatisreni, rniabäza xcuent guiraa renani churu chalilajz xtidxä ni gusule'reni. ²¹ Rlazä gun

guiraareni tejsi xhigab, sigajc ni rujnlu, Xtadä, si'c runäza; te sigajc ni yu'äza con luj, sigajcza chureni con nuurnu, te gacbee reben guedxliuj luj baxhallu narä. ²² Yälrnibee ni baniidxlu loä, lagajc yälrnibeega badedä lojreni te gunreni tejsi xhigab, si'cni riennu tejsi xhigab. ²³ Narä cayunnääreni dzuun, luj cayunnäjlu narä dzuun, te jiennu tejsi dzuun, te gacbee rebejn guedxliuj luj baxhallu narä, luxh sanälajzlureni si'cni sanälajzzalu narä.

²⁴ 'Xtadä, guiraa renani baniidxlu loä, rlazäza chureni cadre chuä xhaguibaa, te fiireni xcälrnibeä nani baniidxlu, sa'csi huinälajzlu narä galooli che gajdli guirixtiej guedxliujre. ²⁵ Xtadä ni rujn cossa'tis, di rebejn guedxliuj gumbeelu, luxh narä numbeälu, luxh redee agucbeezareni luj baxhallu narä. ²⁶ Aräpä lojreni chu najclu; säpazaru lojreni te chu yälsanälajz sa' ni rajplu par narä nen lastooreni, te cuäzäza nen lastooreni.

18

Xho gunaazreni Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Che gulujx gunii Jesús rediidxga, huinäni rexpejn pacni dejtz gueu Cedrón. Ro'c yu' xhiroob yuj cadre sojb guiraloj reyajg. Ro'c biu' Jesús näjza rexpejn pacni. ² Anajn Judas, nani guto' Jesús, caro rij Jesús con rexpejn pacni sa'csi si'csi-si'c rdxag sa'reni ro'c. ³ Dxejcti Judas, che biääd lojni te cuaa soldad roman, näj rebixhojz ni rnibee, näjza refarisee, huinätinireni ro'c, ca'reni balguejd näjza lintern, näjza spaad näjza lans. ⁴ Ni'cni Jesús, sa'csi

ananxgaani xhini'c sacni, gubigni lojreni, räjpni lojreni:

—¿Chu rguiltu?

⁵ Räjpreni lojni:

—Jesús nani siääd guedx Nazare't.

Räjp Jesús lojreni:

—Laa naräni.

Näjza Judas ni bato'ni suganäjnireni. ⁶ Che gunii Jesús lojreni: “Laa naräni”, biäxhanreni, biajbreni lo yuj. ⁷ Dxejcti gunabdidxsac Jesús lojreni:

—¿Chu rguiltu?

Dxejc räjpzareni stehuält:

—Jesús nani siääd guedx Nazare't.

⁸ Räjp Jesús lojreni:

—Aguniä lojtu, laa naräni. Palga narä rguiltu, colgusaan jii redee.

⁹ Guniini rediidxga te gusojb rediidx nani guniini che räjpni: “Loj guiraa ni baniidxlu, nicla tejni di ninijt.” ¹⁰ Dxejcti Simón Pedr, sa'csi ca'ni te spaad, guläänini, batiuugni diag ladbee xten xmos bixhojzroga. Laj mosga najc Malco. ¹¹ Dxejcti räjp Jesús lo Pedr:

—Guluchee spaad xtenlu neñ xpaguinni. ¿La dina tedä trabajwduxh nani agunibee Xtäädä tedä, ä?

Jesús nez loj bixhojzro

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Dxejcti resoldaadga näjza comandant, näjza reguxhtis ni rnibee rexpejn Israel, gūnaazreni Jesús baliibrenini. ¹³ Dxejcti ganid huinärenini lo Anás, sa'csi najcni xtadsueegr Caifás, luxh ijzga biäjł najc Caifás bixhojzro ni rnibee lo rebixhojz.

14 Caifás najc nani baliidx rexpejn Israel nanab guet te niguii xcuent reben_guejdxga.

Cadro gunii Pedr dini gumbée Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

15 Simón Pedr nájza stee xpejn_pacni huinajl dejtz Jesús. Luxh numbee bixhojzro bejn_ga, biunájzani Jesús lo xle' bixhojzro. 16 Bia'nti Pedr rolä'ga. Dxejc birii xpejn_pac Jesús nani numbee bixhojzroga, gu-niini lo nani cayajp rolä'ga, te biu' Pedr nez lo le'ga. 17 Dxejcti räjp mos gunaa ni rcanäj rolä', räjpni lo Pedr:

—¿La et nájdi luj najclu te xpejn_pac Jesús, ä?

Räjp Pedr loj gunaaga:

—¡Xho gacáni!

18 Dxejcti sa'csi cayacnalduxh, caguse'creni boo te cagucha'lajzreni. Nájza Pedr suganäjreni, cagucha'lajzni ro guibooga.

Bixhojzro cayujn yäl_gunabdiidx lo Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19 Dxejcti gusloj cayujn bixhojzro yäl_gunabdiidx loj Jesús xcuent chuni'c najc rexpejn_pacni nájza xcuent xhini'c ruluiini.

20 Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Nará xhet xhiga'tzdi guniä rextidxä, guniäni lo guiraa rebejn_guedxliuj. Basule'ä diidx nen rexquidobäztu nájza nen guidoro cadre re' guiraa rexpejn Israel, nicla tej diidx dina ninixhiga'tzädi.

21 ¿Xhicuent cayujnlu yäl_gunabdiidxga loä? Gunab-diidx loj renani biejn diajg xhini'c guniä lojreni. Laareni najnreni xhini'c guniä.

22 Che gulujx gunii Jesús rediidxre, te rexpejn bixhojzroga huääz loj Jesús, räjpni lojni:

—¿La si'c rudzu' bejn diidx loj bixhojzro, ä?

²³ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Palga xhet laadi guniä, baluii narä xhi diidxga najc xhet laadi, niluxh palga laaca najc ni guniä, ¿xhicuent huääzlu loä?

²⁴ Dxejcti guideb naliibni baxha| Anásni lo bixhojzro lo ni laa Caifás.

Gunisac Pedr dini gumbee Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Sugasijc Pedr ro' guiboo, cagucha'lajzni, che räjpreni lojni:

—¿La et näjdi luj najclu te xpejn|pac niguiiga, ä?

Badzu'ni diidxga räjpni:

—¡Xho gacäni!

²⁶ Dxejcti te xmos bixhojzroga, sa'csi sa'ni najc mos ni batiu' Pedr diajgni, räjpni lojni:

—¿La et lujdi ni bahuiä neñ huert con laani, ä?

²⁷ Dxejcti räjp Pedr stehuält:

—Nicla gumbeäni.

Cuantis guniini si'c, guredxagajc te guidgaii.

Jesús nez loj Pila't

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Dxejc birinäjreni Jesús rolijz Caifás, huinärenini rolijz gubernadoor cadro laaza Pretorio, niluxh direni niu' ro'c sa'csi ameer guiliejn gubijdx, te di gacdxuudxreni dxejc di gacdi gaurení lani pascw. ²⁹ Ni'cni birii Pila't lojreni räjpni lojreni:

—¿Xhi yäl|quij xten niguiire siädle'ctu loä?

³⁰ Dxejcti räjpreni lojni:

—Paru di niguiire niajc te beñ latsiaj, dinu niopnäni ladz|naa guejblu.

31 Rāj̄p Pila't lojreni:

—Coḷchanāni, coḷhuii xho gunnāj̄tuni yāl̄guxhtis con lagajc xleiitu.

Dxejc rāj̄p rexpej̄n Israel lojni:

—Di xleiitu gusaan ju'tnu te bej̄n.

32 Guniireni si'c te guzoj̄b diidx nani gunii Jesús xcuent xho guetni.

33 Ni'cni biusac Pila't neḅ Pretorio, gurej̄dxni Jesús rāj̄pni lojni:

—¿La luj najclu reii xten rexpej̄n Israel, ä?

34 Dxej̄cti rāj̄p Jesús lojni:

—¿La lagajc luj rniilu si'c, ä? O ¿laa yu' chureni'c naj lojlu si'c?

35 Dxej̄cti rāj̄p Pila't lojni:

—¿Xhixh nāj̄ narä nacä te xpej̄n Israel? Lagajc rebeḅ laj̄dxlu nāj̄za rebixhoj̄z bateedlu ladzḅaa. ¿Xhi bejnlu?

36 Dxej̄cti rāj̄p Jesús lojni:

—Xcäl̄rnibeä dini gac yäl̄rnibee sa' ni yu' guedxliujre. Paru najc xcäl̄rnibeä te yäl̄rnibee sa' ni yu' guedxliujre, ala cagucuaa rexpenä te di tedä ladzḅaa rexpej̄n nani rnibee Israel. Naj di xcäl̄rnibeä gac yäl̄rnibee sa' ni yu' lo guedxliujre.

37 Ni'cni rāj̄p Pila't lojni:

—¿Reii najclu, ä?

Rāj̄p Jesús lojni:

—Laaca najlu nacä reii. Par ni'cpac golä, par ni'cpacza biälä lo guedxliujre, partis gusule'ä didxliipac. Guiraa renani najn didxlii, reni'c ru-cuadiaj̄greni xtidxä.

38 Rāj̄p Pila't lojni:

—¿Xhini'c najc didxlii?

Che guniini si'c gunisacni loj rexpejn Israel:

—Dina guidxälä nicla tej xtojĵ bejnre. ³⁹ Niluxh la'tu rajptu te costumbr, casob lani pascw, ruslaanu te bejn ni yu' neñ latzguiib. ¿Xhi najtu? ¿La rlajztu guslaä ni najc reii xten rexpejn Israel, ä?

⁴⁰ Dxejcti guiragajcreni guredxa', räjpreni:

—¡Na'c guslaalu niguiiga! ¡Baslaa Barrabás!
Niluxh Barrabás najc te gubaan.

19

¹ Ni'cni gunibee Pila't gudijnreni Jesús con duu ni yu' guechguiib lojni. ² Bejn resoldaad te coronguejch, bazalrenini yejc Jesús. Dxejcti bahua-jcwrenini te ladmoraad. ³ Dxejcti gusloj gubigreni lojni, te räjpreni lojni:

—¡Gubajn par tejpas Reii xten rexpejn Israel!
Dxejc huääzreni lojni.

⁴ Dxejcti birisac Pila't, räjpni lojreni:

—¡Colhuii! Acabääni nez lojtu, te gacbeetu dina guidxäl nicla tej xtojĵni.

⁵ Dxejcti birii Jesús nez lojreni, yu' coronguejch yejcn, najcwzani ladmoraadga. Dxejcti räjp Pila't lojreni:

—¡Colhuii! ¡Aree niguiire!

⁶ Ni'cni, che bahuii rebixhojzro näjza rexquixhagreni lojni, guredxa'reni, räjpreni:

—¡Colgucuaani lo cruzj! ¡Colgucuaani lo cruzj!

Räjp Pila't lojreni:

—Lagajc la'tu colchanäni te gucuaatuni lo cruzj.
Per narä dina guidxälä nicla tej xtojĵni.

⁷ Dxejcti räjp rexpejn Israel lo Pila't:

—Nuurnu rajpnu te leii, luxh xcuent leiiga,
nanab guetni sa'csi najni najcni Xi'n Dios.

⁸ Che biejn diajg Pila't rediidxga, bidxejbruni,
⁹ biusacni neṅ Pretorio, räjpni loj Jesús:

—¿Caro siäädlu?

Per xhet räjpdi Jesús lojni.

¹⁰ Dxejcti räjp Pila't lojni:

—¿La dilu guinii loä? ¿La dilu gan narä rapä yälrnibee te gucuaälu lo cruzj, rapäza yälrnibee te guslaälu, ä?

¹¹ Räjp Jesús lojni:

—Xhetliidi yälrnibee niajplu loä paru dilu nica'ni xhaguibaali. Ni'cni beṅ nani bato' narä lojlu rapduxhruni dojl loj ni rajplu.

¹² Ni'cni gudiil Pila't xho nuslaani Jesús, niluxh rexpejṅ Israel rbedxaduxhrureni, räjpreni:

—Palga luj guslaaluni, dilu gac xamiigw reii César, sa'csi chutis ni rnii najcni reii, najcni xcontraar César.

¹³ Che biejn diajg Pila't rediidxre, guläani Jesús, dxejcti gurej Pila't lo yagxhiil cadro rujnni yälguxhtis, cadro laa Litóstroros con didx-griegw sälojni naga' guisa'c, con didx-hebreo laani Gabata. ¹⁴ Najcni dxej vispr lani pascw, si'cti läidxej, dxejcti räjpni loj rexpejṅ Israel:

—Colhuii, aree xreiitu.

¹⁵ Ni'cni guredxa'reni räjpreni:

—¡Suguetni! ¡Suguetni! ¡Bacuaani lo cruzj!

Dxejcti räjp Pila't lojreni:

—¿La sucuaä xreiitu lo cruzj, ä?

Dxejcti räjp rebixhojz ni rnibee lojni:

—Rutru reidi rajpnu, Césartis najc xreiinu.

¹⁶ Ni'cni bateed Pila't Jesús lojreni te chacuaarenini lo cruzj.

*Che bacuaarenini lo cruzj**(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)*

¹⁷ Dxejcti cua'reni Jesús, biriini ro'c guideb nuni xcruzj, cheni bidzujnlireni te lajt ni laa lajt xten Calabeer, con didx hebreo laani Gólgota.

¹⁸ Ro'c bacuaarenini lo cruzj. Bacuaazareni tio'p niguii lo stio'p cruzj, tejpgani te laad cuä' Jesús.

¹⁹ Dxejc bacuaa Pila't diidx ni chää yejc xcruzjni; rediidxga najc scree: “Jesús, beñ Nazare't, Reii xten rexpejn Israel.” ²⁰ Xhidajl bejn bil diidx ni caj yejc xcruzjni, sa'csi lajt cadre bacuaarenini lo cruzj najc gajxh ro' guejdxga, luxh didx hebreo, diidx griegw, näjza didx latin bacuaareni rediidxga.

²¹ Dxejcti räjp rebixhojzro xten rexpejn Israel loj Pila't:

—Na'c nucuaalu: “Reii xten rexpejn Israelni”, laacaru nacuaalu: “Laani najni, najcni reii xten rexpejn Israel”.

²² Dxejcti räjp Pila't lojreni:

—Nani abacuaá, abacuaá. Si'c jia'nni.

²³ Dxejcti resoldaad, che gulujx bacuaareni Jesús lo cruzj, cua'reni rexhablojiaani bejnrenini tajp la', te cade tejreni cua'reni te la'ni. Luxh yu' stee xhajnbi ni laa tunica, nadijbni, guejnna hasta lo yuj guc-cheeni. ²⁴ Ni'cni räjpreni lo sa'reni:

—Na'c guitiäjznuni; do'o guidzujtnu te daad lojni, te don chu xten gacni.

Si'c bejnreni te gusojb xtiidx Dios cadre caj scree: “Batiäjsreni xhablojiaä; yejza xhabä ni bia'n gudzujtreni daad.”

Ni'cni bejn resoldaad recosre. ²⁵ Niluxh cuä' xcruzj Jesús suga' xnanni, con bäjl xnanni, ni laa Marii chää! Cleofas, näjza Marii Magdalen.

²⁶ Che bahuii Jesús loj xnanni, dxejc bahuiizani loj xpejn̄pacni nani sanälazduxhni, räjp Jesús loj xnanni:

—Nan, ¡bahuii, aro'c xi'nlu!

²⁷ Dxejcti räjp Jesús loj xpejn̄pacni nani sanälazduxhni:

—¡Bahuii, aro'c xnanlu!

Ni'cni dxejcli sinä nani najc xpejn̄pacni xnan Jesús rolijzpacni.

Xho gujt Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Ni'cni, sa'csi najn Jesús alagujc guiraa recos ni nanab gac te soob rextidx Dios, räjpni:

—Cayolä nis.

²⁹ Ro'c suga' te guejs vinagr, neṅga bahua-jdxreni te esponj dxejc bacuaarenini lo te yajg ni laa hisopo, guläsreni esponjga batzugrenini ro'ni.

³⁰ Che gulujx gu' Jesús vinargra, räjpni:

—Agulujxni.

Dxejcti basajb yejcti, baslaani xaimni.

Xhi bejn te soldaad lo Jesús

³¹ Dxejga najc dxe vispr xte lani pascw, che ru' mandaad par lanijga. Rexpejn̄ Israel di rlajzreni nia'n rebejn̄ga lo recrujz, sa'csi dxe sabdga najc dxej ni rusilajzreni. Ni'cni gunabreni lo Pila't gux-hal̄ni chu qui'ch ni'reni te guetreni, te jiäjtreni loj recrujz. ³² Dxejcti bidzuj̄n resoldaad, gudi'chreni guiro'p ni' nani caj te laad, sigajcza bennäjreni stee ni caj ste laadga. ³³ Che gubigreni lo Jesús, bahuiireni alagujt̄ni, direni nigui'ch ni'ni. ³⁴ Tej soldaadga baqui'tz̄ni te lans ro' xcustiini, dxejc bixe' rejn̄ näjza nis. ³⁵ Lagajc narä Juan bahuiä

recosga, ni'cni caniä rediidxre, luxh diidxga guliipacni. Lagajc narä nanä didxguliipac caniä, te chaliiza lajztu xcuentni. ³⁶ Sa'csi si'c gujc guira'ti, te guzojb xtidx Dios cadro caj: "Nicla tej xtzujtni di guech." ³⁷ Sigajcza lo stee gujtz caj diidxre: "Sidxelojreni loj nani bigujtz te lans."

Huicua'tzreni Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Che gulujx recosga, dxejcti huij José, te ben Arimatea, nacxhiga'tzni te xpejn Jesús, sa'csi rdxejbni rexpejn Israel, ni'c huijni loj Pila't, gunabni loj Pila't te laani guiliätni Jesús lo cruzj. Cuäjbza Pila't, dxejc biääd José gulätni Jesús, sanätini togoalga. ³⁹ Näjza Nicodem biääd dxejc, nani galoo huininäj Jesús te guxhijn. Biädnäni si'cti tiuu kil te dänejh ni najc si'c yaal ni laa mirra näjza áloes. ⁴⁰ Dxejcti cua'reni Jesús batejbrenini te la' lad lino, basälzareni däjga ni laa mirra con áloes, sa'csi si'c najc xcostumbr rexpejn Israel che rucua'tzreni te togool. ⁴¹ Gajxh cadro cuaj Jesús lo cruzj, yu' te huert, neñ huertga yu' te bacoob si'c te biliää, cadro nicla tej bejn gajd guiga'tz. ⁴² Sa'csi abidzujn dxej vispr lani pascw xten rexpejn Israel, luxh gajxh suga' biliääga, nenga gudixhrene Jesús; si'c biga'tztini.

20

Gubañsac Jesús loj reben_ugut

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Primer dxej xten xmaanga, cäjyru, gajd lo guedxliuj jianij che huij Marii Magdalen lo baaga. Che bidzujn_uni ro' baaga, bahuiini agubicaj guij

ni suga' ro' baaga. ² Dxejcti ruxu_nni gubi'ni te huiye'tzni lo Simón Pedr nájza lo stee xpej_npac Jesús ni sanälazduxhni, räjpni lojreni:

—Ahuilääreni Dad ne_n baa, luxh dinu guidon caro sanärenini.

³ Dxejc biriguxu_n Pedr nájza stee bej_nga, huijreni nez lo baa. ⁴ Ruxu_n guiro'preni. Niluxh stee bej_nga ruxu_nduxhruni loj Pedr. Laani ganid bidzuj_nni lo baaga. ⁵ Dxejcti guretänni te bahuiini ne_n ba-biliääga. Bahuiini te laad naga' relajdtis nani bidejb Jesús, luxh dini niu' ne_n baaga. ⁶ Dxejc bidzuj_ngajc Pedr, biugajcni ne_n baaga, bahuiini naga' relajdga te laad. ⁷ Bahuiizani lajd ni guyu' yej_ncni, ni'c nie'tni saru, naga'ni te laad. ⁸ Dxejcti biu' stee bej_nga nani bidzuj_n ganid. Che bahuiini ne_n baaga, huililajzni guba_nsac Jesús. ⁹ Sa'csi gajdreni gacbee ni caj lo reguijtz, cadre caj nanab guiba_nsacni loj rebengut. ¹⁰ Dxejc gubisac guiro'p rexpej_npacni rolijzreni.

Baluiloj Jesús loj Marii Magdalen
(Mr. 16:9-11)

¹¹ Laltis suga' Marii cuä' baaga, cayo_nni. Ni'cni la_l ni cayo_nni, basajb lojni te bahuiini ne_n baaga. ¹² Dxejcti bahuiini lo tio'p xangl Dios, najcwreni ladnolbäj, sobga'reni, tejni nez cadre gojt yejc Jesús, steeni nez cadre gojt ni'ni. ¹³ Dxejcti räjpreni lojni:

—Nane', ¿xhicuent roonlu?

Räjpni lojreni:

—Sa'csi sanäreni Dad, luxh dina ganä caro huisa'nrenini.

¹⁴ Che gulujx guniini si'c, gubiréni, dxejc bahui-
ini loj Jesús suga' ro'c, niluxh dini niembee Jesús.

¹⁵ Dxejc räjp Jesús lojni:

—Nane', ¿xhicuent roonlu? ¿Chu rguillu?

Marii bejn xhigab laa dade' ni rcanäj huertga,
ni'c räjpni lojni:

—Dad, palga luj sanäluni, gunii caro gudixhluni
te guiliäsáni te chanääni.

¹⁶ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—¡Marii!

Dxejc gubiré Marii, räjpni neñ xtidx hebreo:

—¡Raboni!

(Säloj diidxga “Mastr”).

¹⁷ Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Na'c guiniaazlu narä sa'csi gadna cha'a lo
Xtadä xhaguibaa. Huij loj rebetzä, huiye'tz lo-
jreni, cha'a lo Xtadä, näjza Xtadtu, loj Xtiozä näjza
Xtiooztu.

¹⁸ Dxejcti huij Marii Magdalen, bidzujñni loj
rexpejn̄pacni badeedni didxcoob, räjpni:

—Abahuiä lo Dad Jesús.

Räjpzani lojreni guiraa recos ni gunii Jesús lojni.

Balui loj Jesús loj rexpejn̄pacni

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Che gojl gudxej, najcni dumingw, primer dxej
xten xmaan, abiäudzu'tz ro lä' ro' yu' cadre tre' rex-
pejn̄pacni, sa'csi rdxejbreni rexpejn̄ Israel. Chela
bidzujñ Jesús, guzujñi nez galäiireni, räjpni lojreni:

—Suchu yäl̄rbedxi lastootu.

20 Che guniini si'c, baluigajcni reṇaani lojreni nājza cuä' xcustiini. Ni'cni bibaduxhlajz rexpejnṇpacni che bahuiireni lo Dad Jesús. 21 Dxejč räjp Jesús lojreni stehuält:

—Suchu yälṛbedxi lastootu. Si'c ni baxhaḷ Xtadä narä, si'cza ruxhaḷä la'tu.

22 Che gulujx guniini rediidxga, balejbni yejcreni, räjpni, lojreni:

—Suguibajṇ Sprit Dxan xten Dios neṇ lastootu.

23 Rextojḷ rebejṇ nani siällajztu, sibicajreni. Rextojḷ rebejṇ nani ditu jiällajz, siannäjreni redojlga.

Tomás bahuii lo Jesús ni gubaṇsac

24 Tomás, ni laaza Didimo, najcni te retzubitio'p xpejnṇpac Jesús. Rutini che biääd Jesús loj rexpejnṇpacni. 25 Dxejcti räjp rexpejnṇpacni lojni:

—Abihuiinu loj Jesús, agubaṇsacni loj rebeṇgut.

Dxejcti laani räjpni lojreni:

—Palga dina fiä loj reṇaani cadre caj seen xten reclaab, palga dina guqui'tzä bicueṇaä cadre guyu' claabga, guqui'tzäza ṇaa cadre bixal cuä'ni, di lazä chalii gubaṇsacni loj rebeṇgut.

26 Che gudejd xhujṇ dxej, tresac rexpejnṇpacni neṇ yu', nadxaagza Tomás lojreni. Niäudzu'tz yu'ga, luxh chela gucbeereni abidzujṇ Jesús, guzujni galäiireni, räjpni lojreni:

—Suchu yälṛbedxi lastootu.

27 Dxejcti räjpni loj Tomás:

—Baqui'tz bicueṇaalu ree loj patṇaä, basälza ṇaalu cuä'äre, na'c ractio'p lajzlu, huililajzpac gubaṇsacä loj rebeṇgut.

28 Dxejcti räjp Tomás lojni:

—¡Xtadä, Xtioozä!

²⁹ Dxejcti räjp Jesús lojni:
—Sa'csi abahuiilu loä, Tomás, huililajzlu.
Chicbaa renani mase direni fii, rililajzreni xtidxä.

Xhicuent bacuaani reguijtzre

³⁰ Xhidalroduxhru dzuun bejn Jesús nez loj rexpejn̄pacni, nani di nicaj lo guijtz. ³¹ Redzuunre nani bejn Jesús nani cuaj lo guijtzre cuajni te chalilajztu diidxre: Jesús najc Crist, nani cabäjz rebejn̄ jiääd, Xi'n Dios. Luxh che chalilajz te bejn xtiidxni, sajpni yäl̄nabajn̄ par tejpas.

21

Jesús baluilojni lo gajdz xpejn̄pacni

¹ Dxejcti baluiloj Jesús loj rexpejn̄ni ro' nisdoo ni laa Tiberias. Scree baluilojni lojreni. ² Nadxaag sa' rebejn̄re: Simón Pedr, Tomás ni laaza Didimo, näjza Natanael, nani siääd Caná xten Galilee, rexi'n Zebedeo, näjza stio'p rexpejn̄pacni. ³ Dxejcti räjp Simón Pedr loj resa'ni:

—Chanazä bäj.

Räjpreni lojni:

—Näjza nuure chonnu.

Dxejcti sääreni, huä'preni nen̄ te barcw. Guideb guxhijnga xhet bäjldi gunaazreni. ⁴ Che acayanij loj guedxliuj, suga' Jesús ro' nisdoo, di rexpejn̄ni niembeeni. ⁵ Ni'cni räjp Jesús lojreni:

—Rexi'nä, ¿la xhet bäjldi rajptu, ä?

Räjpreni lojni:

—Xhet rajpdinu.

⁶ Dxejcti räjpni lojreni:

—Colgusäl̄ xquijxhtu ladbee xten barcwga, te ro'c siniaaztuni.

Dxejcti bacuaareni guijxhga ladbee xten bar-cwga, dxejcti ameer diniajcdi nibääreni guijxhga ro'c sa'csi gudxadotzu'tzni bājł. ⁷ Dxejcti bejn nani sanälazduxh Jesús, räjp loj Pedr:

—Laa Dad Jesús.

Che biejn diajg Simón Pedr laa Dad Jesús, got-gajcni xhablojiaani sa'csi ladxhagiättis najcwni sa'csi canaazni bājł, dxejcti gutiäjsni lo nisdoo. ⁸ Sgaii rexpejn_{pacni} biädnäreni rebarcwga sa'csi ameer guidzujn_{reni} ro' nisdoo, si'cti tegayuu metrtis cayäädx. Siädnäzarenı guijxh guidxa rebājł. ⁹ Che bidzujn_{reni} ro' nisdoo, bahuiireni re' guiboo, ro'c dzuub te bājł näjza yätxtiil cague'. ¹⁰ Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Coltanä gaii bājł nani entis gunaaztu.

¹¹ Dxejcti huij Simón Pedr, gulääni guijxhga, guidxani bälro. Guyu' si'cti te gayuu garol con choñ bājł neñ guijxhga, niluxh dini niräsyä' mase guyu' xhidalduxh bājł neñni. ¹² Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—Coltaa te gauxharejntu.

Nicla tej rexpejn_{pacni} dini niabdiidx lojni: “¿Chu luj?” sa'csi anajnreni laa Jesúsni. ¹³ Dxejcti cua' Jesús yätxtiil, badeedni lojreni, sigajcza rebājł.

¹⁴ Dee najc ni riojn huält baluilojni loj rex-pejn_{pacni}, che gubansacni loj rebengut.

Jesús rninäj Simón Pedr

¹⁵ Che gulujx gudajwreni, räjp Jesús loj Simón Pedr:

—Simón xi'n Jonás, ¿la sanälajzrulu narä loj chu stee, ä?

Räjpni lojni:

—O'n, Dad, luj najnlu sanälazä luj.

Räjp Jesús lojni:

—Gojp rexilä'ä.

¹⁶ Räpsacni lojni ni rojp huält:

—Simón, xi'n Jonás, ¿la sanälajzlu narä, ä?

Räjpni lojni:

—O'n, Dad. Luj najnlu sanälazä luj.

Räjpni lojni:

—Gojp rexilä.

¹⁷ Räpsacni lojni ni riojn huält:

—Simón xi'n Jonás, ¿la sanälajzlu narä?

Guc-huin lastoo Simón Pedr sa'csi gunabdiidx Jesús lojni choñ huält: “¿La sanälajzlu narä?” Dx-ejcti räjp Simón lojni:

—Dad, luj najnlu guira'ti. Luj najnlu sanälazä luj.

Räjp Jesús lojni:

—Gojp rexilä. ¹⁸ Rniliäpac lojlu, che gujclu bi'nru, lagajc luj rajcwlu xhajblu, rijlu cadrotis rlajzlu. Che anajclu bengool, susgaatislu naalu te gushuajcw ste'ca bejn xhajblu, te chanäreni luj cadro di rlajzlu.

¹⁹ Luxh diidxga gunii Jesús te cagusule'ni xho gugu'treni Pedr te guiliä'pni xpala'n Dios. Che gulujx guniini si'c, räjpni loj Pedr:

—Gudanajl narä.

²⁰ Che gubiré Pedr, bahuiini loj stee xpejnni, nani sanälajzru Jesús, siädnajlni dejtreni. Lagajc bejnre ni gurej cuä' Jesús lo lult xchej, ni räjpza loj Jesús: “Dad, ¿chuni'c najc nani guto'lu?” ²¹ Ni'cni, che bahuii Pedr lojni, räjpni loj Jesús:

—Dad, deea', ¿xhi gun dee?

²² Dxejcti räjp Jesús lojni:

—Palga rlazä jia'nni che guibisacäli loj guedxliujre, ¿xhixh najcni? Basaanni. Luj gudanajl narä.

²³ Ni'cni bire'ch diidx lagajc loj resa'ni, di bejn̄ga guet. Di Jesús niäjb lojni dini guet, alga räjpni: “palga rlazä jia'nni loj guedxliujre che guibisacäli lo guedxliujre, ¿xhixh najcni?”

²⁴ Luxh bejn̄ga najc narä, xpejn̄ Jesús nani bahuiloj guiraa recosre, nani bacuaazareni. Anadonnu didxliipac najc recos nani rniini.

²⁵ Yu'ru xhidalduxh dzuun ni bejn̄ Jesús. Palga gucuuanu guiralii redzuun ni bejn̄ Jesús, nicla lo guedxliujre di gal̄ chu reguijtz cadre xcajni.

**Xtidxcoob Dios ni biädnä dad Jesucrist
New Testament in Zapotec, Mitla (MX:zaw:Zapotec,
Mitla)**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Mitla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Mitla [zaw], Mexico

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Mitla

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

5cff1274-8dc3-5398-a94d-f6033bb363c9